

## Відзначили найкращих лікарів



Благодійний соціальний проєкт на підтримку ЗСУ «Топ 50 кращих лікарів Вінниці» влаштували соціальна мережа «Білий список Вінниці» та Благодійний фонд Людмили Станіславенко за сприяння Міжнародного клубу успішних жінок.

Такий захід відбувається на Вінниччині вперше, але організатори пообіцяли, що згодом він матиме щорічну традицію.

Як повідомила громадська діячка і волонтерка Людмила Станіславенко, відзначення лауреатів рейтингу «Топ 50 кращих лікарів Вінниці» організовано у формі благодійного заходу, аби залучити кошти на придбання необхідного обладнання (квадрокоптера або тепловізора) для 81-ї аеромобільної десантно-штурмової бригади, в якій служать наші земляки.

4 стор.



## Буси, квадрокоптери та генератори передали бригаді «Червона калина» з Вінниччини

Днями для бійців Нацгвардії закупили та передали буси, квадрокоптери та генератори. Техніку отримали у новоствореній 14 бригаді «Червона калина», яка дислокується у Калинівці. Загалом захисникам передали: 10 генераторів, 5 квадрокоптерів та 2 буси.

- Продовжуємо підтримувати та допомагати нашим військовим. Цю техніку дуже потребують наші воїни на передовій. Дякую за допомогу та підтримку наших постійних партнерів Віктора Бронюка та Ан-

дрія Домбровського, - зазначив очільник облдержадміністрації Сергій Борзов.

Нагадаємо, бригаду Національної гвардії «Червона калина» створили на базі Калинівського полку імені Івана Богуна частини Нацгвардії 3028, раніше відомого як спецпідрозділ «Ягуар». До лав бригади увійшли бійці, які брали участь у боях за Київщину, а також Донецьку і Луганську області. Сьогодні ці підрозділи виконують бойові завдання у Донецькій та Луганській областях.

## Простір дитячої радості

Крижопільський дитячо-молодіжний простір було відкрито в січні цього року. Тут діти з задоволенням та цікавістю проводять своє дозвілля – досліджують, експериментують, навчаються і відпочивають.

- Наш центр став справжньою територією радості для дітей! Безмежно вдячні усім, хто долучився до втілення цієї чудової ідеї, – зазначила під час урочистого відкриття начальник відділу культури, туризму та охорони культурної спадщини Крижопільської селищної ради Леся Ошовська, особливі подякувавши депутату обласної ради Юрію Василюшену, директорці Вінницького обласного молодіжного центру «Квадрат» Анастасії Молдован, радниці голови обласної ради з питань молодіжної політики Ірині Лозовій, Чеській гуманітарній організації «Людина в біді» та Крижопільській дитячій бібліотеці.

Дитячо-молодіжний простір розташований у бібліотеці для дітей, що у спільній будівлі з Крижопільською школою мистецтв. Діти та молодь можуть завітати сюди щодня, крім неділі, з 8-ї до 17-ї години.

З дітьми у Дитячо-молодіжному



просторі працюють фахівці комунальних установ «Крижопільська школа мистецтв», «Публічна бібліотека Крижопільської селищної

ради», «Центр культури і дозвілля Крижопільської селищної ради». Тричі на тиждень (у понеділок, середу та п'ятницю) о 14.00 проводять різноманітні тематичні заходи, найчастіше на теми музики, книг, пам'ятних дат і свят. Головна мета – навчати, розвивати, виховувати у максимально дружній та сприятливій атмосфері.

До речі, у цей комфортний простір юні відвідувачі можуть прийти не лише з метою участі в заходах, а й щоб просто полежати на зручних кріслах-мішках у формі груші, погортати журнали, почитати книги, помалювати, пограти різноманітні ігри, подивитися мультфільми, поспілкуватися тощо.

Важливо також, що відвідування Крижопільського дитячо-молодіжного простору абсолютно безкоштовне.

Юрій СЕГЕДА

Фото Крижопільської селищної ради



## Програма підтримки захисників

Днями сесія Вінницької міської ради затвердила «Програму підтримки захисників і захисниць України, членів їх родин та родин загиблих (померлих), безвісти зниклих за особливих обставин Захисників та Захисниць України на 2023-2026 роки».

Над створенням програми працювали фахівці департаменту цивільного захисту Вінницької міської ради спільно з представниками громадської спілки «Вінницький аналітично-просвітницький центр «Ветеранський простір».

Метою Програми стала підтримка захисників та захисниць України, що сприятиме їх реінтеграції та поверненню з військової кар'єри до мирного життя, максимальній реалізації їх трудового та підприємницького потенціалу, а також всеосяжна підтримка членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) і безвісти зниклих за особливих обставин Захисників та Захисниць України та активізація їх участі у житті Вінницької міської територіальної громади.

Пріоритетними цілями цієї програми обрали: моніторинг та реаліза-



ція пільг й соціальних гарантій для ветеранів російсько-української війни, забезпечення соціальної підтримки шляхом професійної перепідготовки, навчання, працевлаштування та сприяння у зачаткуванні власної справи та у подальшій її підтримці. Також увага приділятиметься допомозі у соціальних сферах життя, психологічній та правовій допомозі, в підтриманні належного стану здоров'я, а також сприяння у створенні реабілітаційних центрів.

3 питань реклами звертайтеся за телефоном 096-460-98-03



## Назавжди в строю небесного війська

Не висихають сльози матерів України. Війна один за одним забирає їхніх синів. Звістки чорними воронами летять у громади. І темніе день, розривається серце від болю.

Чергова непомірна втрата Барської громади на шляху до перемоги. 20 лютого на Донеччині ворог безжалюбно обірвав життя ще одного нашого Героя-земляка з с. Балки, солдата Прановича Сергія Миколайовича.

Коли ворог підступно зайшов на нашу територію, Сергій став на захист Батьківщини. Захищаючи свою родину, територіальну цілісність держави, загинув у розквіті сил і життя. Йому тепер навки 41. Така страшна ціна миру і волі, ціна наближення перемоги.

Життєва свічка нашого новітнього Героя горіла яскраво й променисто, освітлюючи праведний життєвий шлях боротьби та нескореності. Син, чоловік, батько, друг, побратим - війна відбирає найдорожче. Тепер палає свіча пам'яті того, хто навечно пішов від нас, хто за-



ради торжества справедливості помертвував найціннішим.

Низько схиляємо голови в глибокій скорботі перед світлою пам'яттю Сергія та висловлюємо щирі співчуття рідним і близьким Захисника України.

Вічні слава і шана нашому Герою!  
*Барська міськрада*

## Вічна слава полеглим Героям!



Тіла деяких героїчно полеглих захисників України досі перебувають на полі бою або на тимчасово окупованих територіях.

Аж через рік після загибелі, 24 лютого, повернувся на вічний спочинок у рідні Глухівці захисник України **Дмитро Коваль**, який загинув 25 лютого 2022 року, залишившись навки 22-річним.

У місті Вугледар Донецької області 18 лютого віддав життя 41-річний воїн **Андрій Драпуля** з села Сьомаки Хмельницької громади, старший солдат мотопіхотної роти.

31-річний захисник із села Голодьки Хмельницької громади **Михайло Слободянюк** поліг 9 січня поблизу м. Соледар Донецької області.

На Донеччині 15 лютого загинув воїн **Василь Кравченко** із с. Пенківка Мурафської громади.

Біля Мар'їнки Донецької області загинув 20-річний захисник **Федір Марчук** із с. Велика Стратіївка Тростянецької громади.

У боях поблизу м. Соледар Донецької області обірвалося життя військовослужбовця **Олександра Галузи** з села Сліди Шпиківської громади, 1990 року народження.

Віддав життя за Україну захисник **Руслан Бутрей** зі Львівщини, який жив і працював у Тульчині.

У Дашівській громаді 24 лютого прощалися з воїном **Андрієм Боровським** із с. Кантелина, 1971 р. народження, який загинув у січні на Луганщині.

Помертвував собою заради України захисник **Олег Федчишин** з Іванівської громади, 1991 р. народження.

19 лютого на Донеччині загинув 55-річний воїн зі Жмеринки **Олександр Поповський**, який у мирному житті був фотографом.

На Донеччині 20 лютого поліг 41-річний захисник із села Балки Барської громади **Сергій Пранович**.

21 лютого на фронті обірвалось життя захисника **Олександра Мажнова** — вінничанина, який до повномасштабної війни був працівником 7-го апеляційного адмінсуду.

У Літині 22 лютого провели в останню дорогу захисника **Олександра Мельника**, механіка відділення технічного обслуговування.

22 лютого в Донецькій області загинув захисник **Андрій Магалас** із села Тягун Іллінецької громади.

23 лютого в Донецькій області загинув військовослужбовець **Анатолій Калетник** із села Клембівка Ямпільської громади, 1977 р. народження.

У шпиталі внаслідок поранень обірвалося життя захисника **Леоніда Галайчука** з села Блажіївка Самгородоцької громади.

В Ольгопільській громаді 23 лютого відбулося прощання з 43-річним захисником **Іваном Гуком**.

24 лютого в селі Бортники Тульчинської громади прощалися з полеглим воїном **Василем Падюком**, 1992 р. народження, який загинув у Вугледарі на Донеччині.

У Донецькій області 25 лютого загинув 36-річний захисник **Сергій Пітерін** із Хмельницької громади.

У Вінниці 27 лютого відбулося прощання з захисником **Віталієм Ковтуновським**, 1992 року народження.

Поліг за Україну військовий із Вінниці **Ярослав Бойко** — музикант, колишній працівник Вінницького обласного театру ляльок.

Вклонімось пам'яті загиблих Героїв та не забуваймо підтримувати їхніх рідних. Слава Україні! Героям Слава!

*Фото Тульчинської міськради*

## Батьки відкрили меморіальну дошку сину

24 лютого минул рік з моменту повномасштабного вторгнення росії на територію суверенної України.

Героїчні захисники і вірні сини України з перших днів війни стали на захист рідної землі. Серед них був і наш земляк — Олексій Олексійович Юрчак, артилерист 59-ї окремої мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка.

У свої 28 років Олексій мав свідому життєву позицію і вольовий характер, тому вже 24 лютого 2022 року він став в ряди ЗСУ і захищав Батьківщину від російських окупантів.

Молодий, розумний, добрий, щирий і сміливий — таким він назавжди залишиться в наших серцях.

Олексій народився 30 липня 1993 року в місті Могилеві-Подільському, навчався в ліцеї №4, який закінчив із золотою медаллю.

Далі навчався на юридичному факультеті Львівського національного університету, потім була строкова військова служба в ЗСУ у Президентському полку, потім знову навчання. Мав багато мрій та планів...

7 червня 2022 року на Донеччині в районі Волновахи, де разом із побратимами захищав рідну землю, Олексій загинув...

Вшановуючи світлу пам'ять на-



шого земляка, на будинку, де він проживав, відкрито меморіальну дошку.

Право відкрити меморіальну дошку Герою мали його батьки Галина Миколаївна та Олексій Вікторович.

До слова запрошувалися міський голова Геннадій Глухманюк, перша вчителька Олексія Тетяна Гуцаленко, класний керівник Олексія Людмила Катеренюк, вчителька української мови Олексія Наталя Іванова, однокласниця Олексія Улья-

на Коцюк, волонтерка Анна Лаврик та начальник Могилів-Подільського РТЦК полковник Валентин Лунгол.

*Як шкода тих, кого забрали небеса, Кого війна в безсмертні списки записала. Хай згасне свічка, але пам'ять не згаса, Бо нас життям від смерті захищали.*  
*Із сайту Могилів-Подільської міськради*

## Від корабля до ПТН ПНХ

24 лютого у Вінниці відбулося спецпогашення поштової марки «ПТН ПНХ!». Її присвятили річниці повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Про це повідомив директор Вінницької дирекції «Укрпошти» Володимир Шаловінський. За основу марки взяли арт-відомого художника Бенксі. Графіті з дзюдоїстом, відправленим в нокаут, він намалював на стіні зруйнованого будинку у смт Бородянка Київської області.

Поштова марка «ПТН ПНХ!» (аббревіатури від Путін ...) — благодійний випуск «Укрпошти». Частину коштів, зібраних від продажу марки (7 грн з кожної), спрямують на відновлення навчальних закладів, які зазнали руйнувань внаслідок війни.

Вартість марки - 30 гривень, тираж - 250 тисяч листів: у кожному по 6 марок. На попереднє замовлення діють обмеження до 10 поштових марок на одну заявку. Нагадаємо, що 12 квітня «Укр-

пошта» ввела в обіг першу марку, присвячену війні, на якій зображений український військовий та російський корабель. 23 травня почався продаж нової марки з потопленим російським крейсером «Москва». 28 червня ввели в обіг марку «Українська мрія», а рівно за місяць «Укрпошта» відправила в обіг четверту поштову марку за період дії воєнного стану «Доброго вечора, ми з України». Далі був запуск марки «Вільні, Незламні, Непереможні», присвячений Дню Незалежності України та шостому місяцю від початку повномасштабного вторгнення Росії на територію нашої держави. 3 1 вересня почали продавати благодійні марки «Пес Патрон». 14 жовтня до Дня захисників і захисниць України пошта запустила у продаж марки нової серії «Слава Збройним Силам України!», де кожна із 6 поштових марок відображала окремий рід українських військ. Тираж складає 1 мільйон примірників. 4



листопада випустили нову марку «Кримський міст на біс!», 6 грудня — «Зброя Перемоги», 23 грудня — «Щедрик. Carol of the Bells». Випуск останньої приурочили до 100-річчя з моменту презентації музичного твору «Щедрик» на сцені в Карнегі-Холі в Нью-Йорку.

Протягом наступних двох місяців «Укрпошта» презентує ще три випуски своїх марок. Щоб гарантовано їх отримати, потрібно підписатися на філателістичний абонемент. У 2023 році випусків буде більше, але тиражі будуть менші.

**Підготувала Вікторія МЕЛЬНИК**

## Взяли на гарячому



На Вінничині затримали чоловіка, який вербував колишніх ув'язнених до лав ПВК «Вагнер». Про це повідомили у Службі безпеки України.

Російського агента заарештували в обласному центрі. Ним виявився місцевий рецидивіст, який 15 років провів за ґратами. Чоловік підбирав кандидатів та вербував їх.

Кожному «рекруту» пропонували грошову винагороду у розмірі від 2 до 4 тисяч доларів на місяць за участь у бойових діях проти Сил оборони України.

Як ідеться в повідомленні, «через широке коло зв'язків у кримінальному середовищі, в тому числі на території країни-агресора, на нього вийшов представник угруповання «Вагнера», котрий і запропонував зайнятися відповідною роботою. За вказівкою ворога вінничанин почав підшукувати кримінальників для залучення до складу приватної військової компанії РФ».

Під час обшуку у затриманого виявили мобільні телефони та комп'ютерну техніку з доказами листування з «вагнерівцем».

Чоловіку повідомили про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України — «Державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану».

Наразі вирішується питання про обрання йому запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

## Мобільні медичні бригади об'їжджатимуть громади

Мобільні бригади створені і працюють за підтримки ГС «Коаліція за Вакцинацію» в рамках проєкту USAID «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я» задля підвищення доступу населення віддалених пунктів до вакцинації та інших медичних послуг, а також для профілактики хвороб серед літніх людей.

Пропонуємо ознайомитися з графіком виїздів мобільних медичних бригад у березні 2023 року в Могилів-Подільській та Жмеринській міських територіальних громадах Вінницької області.

7 березня, 9.00-15.00 - с. Яруга, вул. Дністровська, 60, 3/1 (ФП); с. Суботівка, вул. Наддністрянська, 1 (ФП);

17 березня, 9.00-15.00 - с. Оленівка, вул. Шкільна, 10 (ФП); с. Броніца, вул. Головна, 94 (ФП);

24 березня, 9.00-15.00 - с. Шлишківці, вул. Центральна, 10 (ФП), с. Петрівка, вул. Пушкіна, 1 (ФП);

31 березня, 9.00-15.00 - с. Пилипи, вул. Гагаріна, 9 (ФП); с. Садки, вул. Коцюбинського, 49 (ФП).

Телефон для довідок: 068-01-29-001 (Марія).

3 березня - Жмеринський ліцей №1, вул. Коцюбинського, 39 - 9.00-15.00;

7 березня - Жмеринський ПНІ, вул. Чорновола, 12 - 9.00-15.00;

15 березня - Жмеринський ліцей №6, вул. Магістральна, 21/1 - 9.00-15.00;

28 березня - Центр позашкільної роботи, вул. Грушевського, 7 - 9.00-15.00

Телефони для довідок: 063-260-41-92, 067-433-42-15.

Пацієнтам будуть доступні: огляд сімейного лікаря, вимірювання артеріального тиску та температури, вакцинація від COVID-19 (вакцини CoronaVac та Comirnaty від Pfizer), вакцинація проти дифтерії та правця (вакцина АДПМ), анкетування щодо ризиків туберкульозу.

Послуги мобільної бригади безоплатні. Skorистатись ними можуть люди будь-якого віку, у тому числі діти та ВПО. Наявність декларації з сімейним лікарем не обов'язкова.

Підготувала  
Вікторія МЕЛЬНИК



## Машина на приколі і ліцензія в дорозі,

### або Коли в Копайгороді «запрацює новий» пункт невідкладної допомоги...

1 березня виповнюється чотири місяці, як у Копайгороді перестав функціонувати постійний пункт «екстреної медичної допомоги». Обіцяної місцевою владою «рівноцінної заміни» ще не відбулося, і ніхто вже тут не прогнозує строків початку роботи хоч якої-небудь подібної медичної структури. Закрили, як відрубали — без оглядки і різко, а відновити не так просто. І життя пливе далі за течією буднів — до якогось берега прибі'ємся...

— Як би я хотів сказати проти лежне, але це така правда, — погоджується директор КНП «Копайгородський центр первинної медико-санітарної допомоги Копайгородської селищної ради» Михайло Пазюк, який у місцевій медицині не новачок. Свого часу Михайло Володимирович працював головним лікарем дільничної лікарні в Копайгороді, завідувачем поліклінічним відділенням, а до призначення директором Центру був лікарем-рентгенологом медамбулаторії. — Зараз я проходжу «обкатування» на новій посаді і разом з бухгалтером та завкадрами вивчаємо стан справ у трьох амбулаторіях та восьми ФАПах. Територія обслуговування Центру чималенька — двадцять населених пунктів з більш як 7-тисячним населенням. Віддалені села Верхівка, Супівка і Каришків знаходяться в середньому в радіусі двадцяти кілометрів. Як бачимо, поле діяльності велике, але до «своєї швидкої» в Копайгороді вороття вже не буде... Спеціально роблю наголос на слові «своєї», бо минулими десятиліттями «швидка допомога» відіграла тут роль психологічного гаранті на надії на порятунок у хвилину біди. Люди звикли до неї, як до невід'ємного атрибута соціальної стабільності...

За теперішніми підходами до оптимізації медичних установ пункт «екстреної медичної допомоги» з цілодобовим чергуванням фельдшерських бригад в Копайгороді нерентабельний. На його утримання в тому варіанті, який був до 1 лис-



топада 2022 року, немає бюджетних коштів, натомість селищна рада мусить знайти у власній казні гроші на фінансування зарплати фельдшера та водія автомобіля «ШД» лише на денний режим роботи.

— Ми передбачаємо, що ці спеціалісти будуть працювати у пункті невідкладної допомоги з восьмої ранку і до кінця робочого дня, — продовжує Михайло Пазюк. — А щоб зробити повноцінним навантаження на медпрацівника, в його обов'язки буде входити обслуговування пацієнтів денного стаціонару Копайгородської медамбулаторії. Він буде виїжджати на виклики самостійно, а за необхідності — разом із сімейним лікарем. Як воно буде в реальності, покаже час, а поки що це лише наші теоретичні припущення, бо ми ще не маємо ліцензії Національної служби здоров'я України на право займатися медичною практикою. Процедура отримання такого дозволу довготривала. Більше того, зовсім недавно вона знову стартувала з «нуля», бо десь юристи припустилися помилки в оформленні документів...

У комунальному некомерційному

підприємстві «Копайгородський центр первинної медико-санітарної допомоги Копайгородської селищної ради» чекають відповіді з Києва. Коли вона надійде, то ніхто не знає. А тим часом у дворі медичної амбулаторії стоїть спецавтомобіль санітарного транспорту класу А (Пежо), виділений обласною радою ще в минулому році для «цілодобового надання невідкладної медичної допомоги жителям Копайгородської територіальної громади».

Заслуги в придбанні цього транспортного засобу ділять між собою депутат обласної ради Олександр Хом'як та голова Копайгородської селищної ради Людмила Кушнір. Заради справедливості треба віддати їм належне в активності хоч часткового відновлення роботи пункту невідкладної медичної допомоги.

Отакі ось справи — машина на приколі, ліцензія в дорозі і «нового пункту невідкладної меддопомоги» в Копайгороді немає.

Віктор ЗЕЛЕНЮК,  
власкор «Вінниччини»  
Копайгородська громада  
Фото автора

## Якщо хворієте на рак...

За інформацією Національної служби здоров'я України у 2023 році Національний інститут раку уклав договір з НСЗУ. Це означає, що пацієнт має можливість отримати спеціалізовану медичну допомогу і не платити за це гроші. Зокрема, консультації, діагностика та лікування в Національному інституті раку — безоплатні. Вартість медичних послуг покриває Програма медичних гарантій.

Щоб потрапити на безоплатну консультацію в інститут раку, важливо мати направлення від сімейного лікаря або лікарів-онкологів регіональних онкологічних центрів.

Більше того, хворий може звернутись як на первинну консультацію, так і за порадою до онколога, щоб підтвердити або спростувати діагноз, дізнатися, чи існують інші методи лікування. Адже, володіючи інформацією про діагноз і проконсультувавшись із фахівцями, пацієнт і його близькі зможуть прийняти правильне рішення.

Щоб отримати медичну допомо-



гу в Національному інституті раку, слід записатися через кол-центр за номером: 044 293 21 50. Пацієнту запропонують обрати день та час візиту. Також можна звернутися в реєстратуру поліклініки з електронним направленням. В інституті раку можна також отримати онлайн-консультацію лікаря. Для цього надішліть ваше звернення та відскановані документи на електронну скриньку: unci.cons@gmail.com

Для безоплатної онлайн-консультації дитячого онколога надішліть ваше звернення та відскановані документи на: nir.pediatr.consult@gmail.com

## Пам'яті Залокоцького Івана Карповича

25 лютого на 83 році хвороба обірвала життя мудрого Учителя, колишнього начальника управління освіти та директора школи №6, депутата кількох скликань Жмеринської міської ради, талановитого поета, Почесного громадянина міста Жмеринка Івана Карповича Залокоцького.

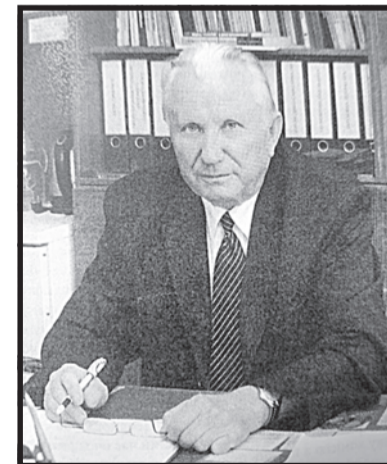
Відійшов у вічність справжній патріот рідного краю, натхненний Учитель, який навчав та зростав духовно не одне покоління учнівської молоді. Він був справді титаном освітньої ниви, дороговказом... Про таких кажуть: Людина-епоха, Учитель від Бога...

Іван Карпович Залокоцький народився 23 червня 1940 року в селі Станіславчик Жмеринського району в багатодітній сім'ї. У 1957 році успішно закінчив місцеву школу, а в 1962 році Вінницький державний педагогічний інститут, фізичне відділення фізико-математичного факультету. Служив в танкових військах в містах Бердичів, Житомир, Яворів. Демобілізувався з армії в серпні 1964 року.

Працював на посадах вчителя фізики та астрономії в Межиріві, Станіславчику, директором Жмеринської школи-інтернат, завідувачем Жмеринського районного відділу освіти, директором школи №1 міста Жмеринки. З січня 1976 року по 19 серпня 2014 року працював директором школи №6 в Жмеринці, а потім в ній же вчителем фізики та астрономії. Вирізнявся високим професіоналізмом, був мудрим наставником для молоді, вчителем з великої літери.

Плідна робота Івана Карповича була достойно оцінена державою. Він відзначений високими педагогічними нагородами: «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник освіти України», «Відмінник ЦО СРСР», медалью «Ветеран праці», лауреат обласної педагогічної премії у 2002 році. За багаторічну педагогічну роботу нагороджений почесним нагрудним знаком імені Василя Сухомлинського. Був делегатом II Всеукраїнського з'їзду освітян України (2001) та делегатом з'їзду Вінницького Земляцтва в Києві (2006).

Він назавжди залишиться в серцях колег, друзів, рідних, усіх, з ким звела доля. Щиро поділяємо горе рідних і близьких покійного та висловлюємо свої сердечні співчуття донькам Аллі та Світлані, онукам Ірині, Олександрі, Вікторії, Пав-



лу, правнукам Марії, Матвію та всій родині.

У скорботі низько схиляємо голови перед його добрим іменем, молимося за упокій його душі. Віримо, що біль втрати не потривожить його вічного сну, а Всемилолюбивий Господь прийме його душу в Царство Небесне. Вічна і світла пам'ять!

Управління освіти Жмеринської міської ради та Жмеринська міська організація профспілки працівників освіти та науки

# Відзначили найкращих лікарів

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.

Основна ідея — об'єднати та відзначити найкращих лікарів Вінниці, подякувати їм за щоденну сумлінну працю заради життя та здоров'я людей, — розповіла співорганізаторка проекту лікар-гастроентеролог Катерина Семенюк. — Це лікарі, за яких голосували та яких рекомендували найбільша кількість вінничан найбільшій соціальної мережі Вінниччини «Білий список Вінниці». Ви будете фундаментом нації, бережете здоров'я кожного з нас. Дякую і мужнім воїнам, які борються на передовій. Кожен лікар щоденно бореться за життя, як і кожен військовий щоденно бореться за мирне життя України.

Захисникам та лікарям подякувала також Людмила Станіславенко, яка очолює Клуб успішних жінок «Жінки України» — представництво Міжнародного клубу успішних жінок «World Woman Club».

— Мої найперші слова подяки сьогодні — це подяка ЗСУ, нашим захисникам і захисницям, завдяки яким ми сьогодні маємо можливість зібратися тут. Мій другий низький уклін подяки — кожному і кожній, хто є в цій залі, хто приєднався до нашого проєкту. Тому що саме завдяки вам, завдяки нашому проєкту ми хоч трішечки наблизимо нашу Перемогу, в яку я свято вірю, як і кожен, хто є в цій залі, — зазначила Людмила Станіславенко.



— Також дякую Катерині Семенюк та Анні Вінницькій, що ініціювали проєкт, який з радістю підтримали не лише ми, а весь Міжнародний клуб успішних жінок, а це 17 представниць у різних країнах світу на чолі з президенткою-засновницею, яка у Великобританії очолює офіс клубу.

Отже, достойними увійти до «п'ятдесятки» кращих лікарів міста визнані хірург-трансплантолог Олексій Кедик, офтальмолог Сергій Малачков, Віктор Бондаренко і Наталія Галаченко, хірурги Андрій Багрій, Володимир Галунко та Віктор Макаров, хірург-проктолог Тетяна Зарезенко, хірург-офтальмолог Лідія Шльонська, лікар-ендоскопіст Ярослав Радьога, лор-онколог Савва Магдебурга, судинний хірург Олексій Заремба, гастроентерологи Кате-

рина Семенюк та Любов Василич, дитячий гастроентеролог Анастасія Коноплицька, педіатри Наталія Суханова і Тетяна Федішена, дитячий оториноларинголог Валентина Цебрик, дитячі стоматологі Надія Стойка та Олексій Врублевський, стоматологі Наталія Ісакова, Яна Бомко та Ольга Панчук, черепно-лицьовий хірург і отоларинголог Олексій Лета, стоматологі-ортопеди Інеса Іванець та Володимир Фостик, стоматолог-терапевт Олександр Реулець, стоматолог та пластичний хірург Максим Шостаківський...

Примемні моменти нагородження лауреатів чергувалися з дотепними жартами ведучого Дмитра Балюка та яскравими танцювальними і піснями виступами талановитих юних вінничан, зокрема учасників студії естрадного вокалу «Вікто-

рія». А маленька співачка Люба Солтан не лише блискуче виконала пісню «Шум» гурту «Go A», а й передала на благодійний аукціон свою картину, яку одразу було продано за кругленьку суму — 5 тисяч гривень.

Також до п'яти десятків кращих лікарів за версією «Білого списку Вінниці» увійшли сімейні лікарі Наталя Бондарчук, Тетяна Джереловська і Юлія М'ястківська, уролог Валерій Камінський, акушер-гінеколог Олена Ночвіна, лікар сімейної медицини та інфекціоніст Ірина Давидюк, невролог Віта Канарська, психолог і психотерапевт Ольга Дяченко, дерматовенеролог і дерматоонколог Діана Гайдук, ендокринологи Юлія Кривов'яз, Оксана Фішук і Марія Овчарук, ревматолог Мар'яна Антонюк, дерматовенеролог і онколог Аліна Магдебурга, дерматовенерологі і косметологи Алла Гара та Валентина Бойчук, дерматовенеролог і трихолог Марина Єрохіна, дитячий дерматолог Оксана Поліщук, педіатр і дитячий інфекціоніст Світлана Бобрук, педіатр і неонатолог Наталія Бедрій, хірург-гастроентеролог Наталія Ляховченко, флеболог (лікування патології вен) Анна Леванчук.

Участь у врученні відзнак взяла заступниця директора обласного департаменту охорони здоров'я та реабілітації Тетяна Бондаренко. А ще бурхливі оплески та слова вдячності лунали і на адресу лікарів-земляків, які зараз перебувають на передовій. Це, зокрема, Віталій Кашуба, Олександр Окаєвич та Валерій Сиверчук.

**Юрій СЕГЕДА**

Фото з фейсбук-сторінки Людмили Станіславенко



## Незвичні батьківські збори

пройшли нещодавно на Вінницькій обласній станції юннатів



Родинне зібрання отримало назву «Виховуємо патріотів». Після нетривалого вступу батькам запропонували взяти участь у майстернях для допомоги ЗСУ.

Представниця волонтерського центру «З Україною в серці» та громадської організації «Подільська ластівка» Оксана Іванькова розповіла, що на станції юннатів почали допомагати фронту із перших днів війни.

Педагоги-волонтери вже 12 разів їздили на Донеччину, із них 6 — у прифронтовій зоні. Побували й в інших «гарячих» точках, особливо на початку повномасштабного вторгнення РФ. Серед іншого, передають бійцям тепловізори, генератори, рації та інше необхідне обладнання.

Юні натуралісти виготовляють на заняттях бліндажні свічки, маскувальні сітки, фіточаї. Діти регулярно збирають і здають макулатуру, а виручені кошти використовують для потреб ЗСУ. Також юннатівським волонтерам із Він-

ниці «плече підставляють» активісти Липовецької і Тиврівської територіальних громад.

Після розповіді про роботу центру «З Україною в серці» батьки перейшли до волонтерської роботи. На локації «Переможний напій українських соловейків» вони фасували чай і лікарські трави. У майстерні «Світло переможе темряву» створювали окопні свічки. На локації «Вітамінний мікс» нарізали і фасували по банках різні овочі і фрукти, перемішуючи їх із медом. Також в'язали маскувальні сітки. Водночас працювали творчі майстерні, де школярі створювали патріотичні малюнки для бійців, і дитяча кінозала.

— Все підготовлене на майстер-класах оперативно передамо на фронт. Мед є хорошим консервантом. За його допомогою нарізані овочі і фрукти зберігаються у банках кілька днів. За цей час їх доставлять до бійців, — пояснила культурорганізаторка обласної станції юннатів Валентина Мельник.

**Володимир ПРИСЯЖНИК**

Повертаючись до надрукованого

## Нові вироби липовецьких швачок

18 січня ц. р. «Вінниччина» надрукувала матеріал з Липівця «Олена Семчук: «Нас атакували... лжегенераторами?». Розповідалось про те, що тутешні швачкам, які виготовляють одяг та спорядження для наших захисників, інтернетівські шахраї підсунули таких генераторів, що жіночкам довелося добряче поморочитися, аби їх відремонтувати. Та ще й за цим промовистим фактом приховався основний зміст щойно згаданої публікації. Тому повертаємось до надрукованого, повторивши найважливіші моменти:

«...Вирішили виробляти і реалізувати наші вироби за собівартістю. До того ж із збільшення кількості замовлень ціна їх падає. Виготовляємо й за індивідуальними замовленнями великі і дуже великі розміри одягу, але тут уже ціна, зрозуміло, зростає...

Асортимент продукції постійно розширюємо. З наближенням зими завчасно взяли за пошиття бушлатів у комплекті з теплими штанями. Ще до того освоїли випуск штанів тактичних з наколінниками, плитоносок з кишенями, флісових кофтів, сумок для документів і аптечок, рюкзаків різної місткості аж до 80-літрових, подвійних кишень для пасово-плечового пояса, в одному відділі якого вміщається два магазини до автомата, і навіть займалися кікімором для снайперів. Додам і плащ-накидки довжиною 120 сантиметрів, шеврони, пов'язки, чохли для баклажок тощо... Все це необхідне нашим захисникам, і все це у нас розбирають. Наприклад, що стосувалося кікімор, то



снайпери з різних напрямків саме наші вироби називали найкращими і найзручнішими, бо і маскують добре, і не роблять з бійців ваньок-встаньок, а залишають їх доволі маневреними.

А тепер найцікавіше. В недавній розмові Олена Семчук розповіла, що очолюваний нею колектив належно переніс «генераторні» проблеми і продовжує освоювати нові види продукції для наших оборонців. Зокрема, шийють спальні мішки та комбінезони для танкістів.

— Особливо довелося поморочитися з останніми, — говорить Олена Іванівна, — ми знаємо, що в танку

місця небагато, що там вистачає всіляких виступів, за які можна зачепитися кишенями і т. п. Тому постаралися зробити їх максимально зручними і безпечними. Знаємо, що ця тема дуже актуальна, бо зарубіжні партнери саме підтримали нас танками, які мають відіграти важливу роль для різкого перелому у війні. Це дало настрою моїм колегам.

І ще одна цікава новина. Потроху швачки вже пробують шити й мирний одяг, а це є передвісником нашої Перемоги.

**Микола КАВУН,**  
власкор «Вінниччина»



# І наш труд вливається у Перемогу

Сьогодні комунальний заклад «Мурованокуриловецька селищна публічна бібліотека», як і в минулі роки, є не лише осередком різноманітних знань та літератури на будь-який смак, а центром, де кожен відвідувач завжди може дізнатися для себе нове й цікаве. Бібліотечні послуги здійснюють 18 книгозбірень: одна в Мурованих Курилівцях і сімнадцять в селах громади. Ними залучено до систематичного читання майже одинадцять тисяч користувачів. З початку російської агресії кількість читачів бібліотек поповнили 585 чоловік з числа внутрішньо переміщених осіб.

На початок нинішнього року бібліотечний фонд громади становить 135905 примірників. У 2022 році від інституту української книги до бібліотек надійшло 684 примірники книг.

Я щиро дякую нашим землякам-письменникам Володимиру Ревуцькому, Василю Серветнику та юній поетесі з Горая Діані Переймі за поповнення власними виданнями бібліотек громади.

Бібліотеки КЗ «Мурованокуриловецька СПБ» зареєстровані в мережі хабів цифрової освіти «Дія», де надавалась безкоштовна допомога при оформленні заявок на фінансову підтримку від Міжнародних організацій для ВПО. Також кожен житель громади мав можливість безоплатно здобути навички та отримувати доступ до цифрових послуг.

Серед запитів найпопулярнішими були: користування платформою на різних видах гаджетів, встановлення мобільного застосунку «Дія» на смартфоні, реєстрація на платформі онлайн за допомогою комп'ютера.

Одним із пріоритетних напрямків діяльності бібліотек є національно-патріотичне виховання. З цією метою організовано ряд літературно-мистецьких акцій, спрямованих на відродження національних традицій та почуття патріотизму, гордість, що ми українці. До державних свят проведено патріотичний урок «Соборна Україна, разом до Перемоги», Шевченківські читання, творчий марафон «Ми з України», патріотичний марафон до Дня Незалежності України «Україна — це ми», відеопрезентації про наших захисників.

На виконання завдань Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова — успішна держава» організовано різноманітні заходи серед дітей та молоді громади — мовно-патріотичний калейдоскоп, мовний діалог

«Українська мова — мова вільних».

Бібліотеки є центрами спілкування, місцем цікавого, змістовного відпочинку, де проводяться конкурси дитячої творчості, літературні мандрівки, уроки рідної мови, творчі майстерні, до яких залучалися також діти і родини внутрішньо переміщених осіб.

Поряд із проведеними заходами, від моменту повномасштабного вторгнення росії на територію України, було внесено зміни у роботу бібліотек і самих працівників. У перші дні ми всі об'єдналися і активно долучились до волонтерської діяльності задля допомоги Збройним Силам України та внутрішньо переміщеним особам.

Після створення в Мурованих Курилівцях центру надання гуманітарної допомоги мої колеги працюють у ньому і займаються сор-



туванням одягу та розфасуванням продуктів харчування і засобів гігієни.

Активну участь бібліотекарі беруть у п'ятничних маскуваннях сіток, випіканні смаколиків для благодійних ярмарків, хліба та виготовленні тушонок для військових у госпітальях та на передовій.

За зібрані на ярмарках кошти було закуплено термобілизну, шкарпетки і передано військовим волонтерами.

У жовтні минулого року ми започаткували акцію «Теплі шкарпетки для воїнів», і відтоді на передову вже відправлено 165 пар шкарпеток. Акція продовжується й далі.

Бібліотекарем Михайловою організовано майстер-класи з виготовлення сувенірів. Вона провела п'ять благодійних ярмарків та концертів, на яких зібрано 32 тисячі гривень на потреби ЗСУ.

У селах нашої громади бібліотекарями організовано виготовлення окопних свічок. Понад 500 штук уже передано на передову. Адже навіть найменший внесок робить вагомий вклад до наближення Перемоги.

У рамках акції «Крок до милосердя» бібліотекарі селищної бібліотеки відвідують внутрішньо переміщених осіб, які перебувають у нашій лікарні. На їхнє замовлення приносять цікаві книги, пригощають смаколиками. Під час відвідин спілкуються з ними, цікавляться їхніми життєвими історіями.

Незважаючи на складний період у житті держави, в бібліотеках громади завжди людно, адже їхні двері для всіх гостинно відкриті. Таким чином і наш труд вливається в очікувану Перемогу над окупантами.

**Тетяна ТАРАНОВСЬКА,**  
директор КЗ «Мурованокуриловецька селищна публічна бібліотека»



## Про те, як ми вистояли

Річниця повномасштабного російського вторгнення в Україну було присвячено круглий стіл на тему «Ми б'ємося за те, чому нема ціни в усьому світі — за Батьківщину». Організували його Вінницька обласна наукова бібліотека ім. Валентина Отамановського, обласна організація ветеранів України та обласна асоціація ветеранів силових структур України.

У заході взяли участь науковці та митці, представники влади і громадськості, зокрема благодійних фондів та волонтерських організацій. Модератором був голова Вінницької обласної асоціації ветеранів силових структур Петро Бойко. Йшлося про героїзм і мужність ЗСУ та всього українського народу у протистоянні російським загарбникам, про волонтерство як один із феноменів українського суспільства, також про висновки після року повномасштабної війни.

«Обласна військова адміністрація дбає про забезпечення обороноздатності області та піклується про внутрішньо переміщених осіб, які сьогодні проживають на Вінничині. Для багатьох з нас 24 лютого минулого року розпочалося як один довгий день, коли важко відслідковувати перебіг часу: дні, тижні, місяці. Ми перебували у шоковому стані. Минає рік повномасштабного вторгнення рф в Україну. І сьогодні ми можемо з впевненістю сказати, що Україна вистояла, ні в кого не виникає жодних сумнівів стосовно того, що ми перемаємо!» — зазначив заступник начальника ОВА Андрій Кавунець.



«Сьогодні Збройні Сили України гідно виконують свою основну місію — захищають суверенітет держави. Вже не ми, ветерани, а наші діти та онуки, враховуючи кращі національні військові традиції, боронять українську землю від російської агресії», — сказав голова обласної організації ветеранів України Володимир Мазур.

А начальниця управління культури та креативних індустрій департаменту гуманітарної політики ОВА Ольга Дернова розповіла, зокрема, що в більшості закладів культури Вінниччини сьогодні розташовані волонтерські центри, які щодня працюють на перемогу України...

Під час засідання круглого столу експонувались роботи вінницького художника-документаліста Костянтина Ревуцького, створені в рамках авторського фотопроєкту «VINNYTSIA STRONG». Зокрема, присутні мали можливість побачити світліни з Ізюма, Бахмута і Вінниці.

Фото департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю ОВА

## Останній автограф

### Світлій пам'яті Івана Степановича Волошенюка

Смерть, як і зима, завжди приходить несподівано, тим паче, що звістка про неї прийшла до мене по телефону у Джулинку тоді ще Бершадського району, де я перебував біля важкохворої матері.

Цей телефонний дзвінок (зараз і не пригадаю, від кого) не просто приголомшив, буквально прибавив мене до землі своєю несподіваністю і недоречністю, адже лише два дні тому я спілкувався з Іваном Степановичем, він був здоровим і життєрадісним. Я читав йому свої гуморески, а він щиро сміявся і хвалив: «Ви дуже дотепний!..».

Важко писати спогади про людину, яку дуже шанував і любив, бо в моїй пам'яті Іван Степанович завжди залишиться живим, життєрадісним, чуйним і доброзичливим, а головне — людяним. Мені не випало бути на його похороні, він для мене не помер і назавжди залишиться заклопотаним, завжди поспішаючим, з високим чолом, на якому глибокими боронами залишили слід важкі думи про своїх героїв, про людей, яких він любив і шанував.

Для Волошенюка не було простих людей чи громадян, буквально всі, з ким йому доводилось спілкуватися, були «дивовижними» або «надзвичайними». Глибока інтелігентність і людяність Івана Степановича не дозволяли йому у спілкуванні з молодими (і не дуже) авторами показувати якусь зверхність чи неповагу, з усіма він розмовляв на рівних.

Пригадалися слова Михайла Коцюбинського, де він каже, що весь серед героїв, живе їхнім життям, розмовляє їхньою мовою. Те ж саме можна сказати і про Івана Степановича. Він не просто жив жит-

тям своїх героїв, простих громадян, але часто допомагав їм у вирішенні життєвих проблем, допомагав відновити справедливість і правду, яку не дуже шанують ті, хто за своїми обов'язками мали б це робити.

Та невблаганний час і хвороба його чуйного і зболеного серця підняли під корінь життя великого лірика і життєлюбця в той момент, коли він писав автографи на книгах, які готував до презентації...

### Час

*Час не лікує і не гоїть ран,  
Він тільки вчить нас з боєм  
в серці жити.*

*Він — кат бездушний  
і страшний тиран,  
Що по краплині б'є дає нам пити.  
Час не лікує, а лише знітить,  
Ховає спогади в минулі часі.  
Хай зрідка, але все ж таки болить  
Хоч, може, вже і в іншій іпостасі.  
Час не лікує, тільки судить нас  
За те, що ми його не шанували.  
Не милосердний і жорстокий час  
Карбує кожну мить,  
що змарнували...*

*«Час великує», — кажуть мудреці.  
Отямтесь! І забудьте*

*цю цитату.  
Він тільки множить у душі рубці,  
Жде на свій час, готуючи*

*розплату.  
Він завжди поспішає, час не жде,  
Не втримати його,  
не наздогнати.*

*Ріку життя із безвісті веде,  
Щоб з часом все у безвісті  
сховати...*

Так, час летить невтримно і невпинно... Здається, що це відбулося позавчора, а вже минуло шість років, як нас покинула неспокійна, світла і небайдужа до людських доль душа Івана Степановича Волошенюка.

Він любив цей світ, любив людей у цьому світі, любив щирі та сумні українські пісні, любив сонячні квіти — кульбабки, які щороку по весні будуть цвісти на левадах і луках в Ометинцях, у Вінниці і по всій Україні, цвістимуть пам'яттю про нашого друга, земляка, щирого українця Івана Степановича Волошенюка.

\*\*\*  
*Він до останньої хвилини  
Не випускав перо із рук.  
Письменник, Журналіст, Людина,  
Пішов Іван Волошенюк.*

**Віктор ЦИМБАЛ,**  
письменник

# Значущий слід Слідів у Перемогу

роблять жителі цього славного села

**Війна гуртує однодумців: тих, хто стоїть за правду на передовій, і тих, хто добивається нашої перемоги на теренах тилового забезпечення воїнів. Саме тил повинен виконувати свою функцію доти, поки не виженемо окупантів з нашого дому. У цьому волонтерам і військовим допомагають люди з усіх куточків міст і сіл України.**

Розвиваючи цю думку, хочу в сьогоднішній статті відзначити наших постійних помічників із села Сліди. Так уже виходить, що рідко бачимо усіх разом допомагайчиків та благодійників, але заочно знаємо, що їх чимало. Тому що і жінки, і чоловіки працюють і не завжди мають таку можливість, щоб зустрітися з нами, коли ми приїжджаємо завантажувати їх виготовлену готову продукцію та інші зібрані разом до речей. І при цьому ці неймовірно працьовиті люди приділяють увагу нашим ЗСУ. Є чому повчитися у них тим, хто має прямиї обов'язки — допомагати українській армії.

Жителі Слідів — дуже скромні люди, яких навіть сфотографувати вдалося з великим трудом. Вони вважають, що добро має бути тихим і що їх допомога виражається в тій продукції, в яку вони вклали свою душу, серце, зусилля, працю і час.

Щира подяка господарям, які допомагають у виготовленні харчової продукції: Лілії Балан, Галині Яцковій, Валентині Дручок, Раїсі Кузьмак, Людмилі Якимчук, Галині Мушинській, Тетяні Іванець, Людмилі Миколаївні Лановій, Тетяні Романовій, Тамарі Симанюк, Галині Балан, Людмилі Лановій та працівникам Слідянсько-

го ДНЗ: Оксані Романовій, Лесі Сивак, Оксані Гладій, Олені Тристюк, Тетяні Якимчук, Інзі Дручок.

Також велика подяка Віктору Кузьмаку за надання риби для виготовлення консервної продукції та окрема подяка Івану Балану, Михайлу Максимчуку, Степану Іванцю за автоклави.

Слова глибокої вдячності адресую Олександрю Дручку, Сергію Думанському, Владиславу Мушинському за мед, Михайлу Максимчуку за постійне постачання борошна та соняшникової олії для випічки, Сергію Завадському, Лідії Берчій, Надії Максимчук, Ользі Шевчук, Тетяні Гладій, Алісі Куйбіді, Тетяні Берчій та Дмитру Малярчуку за фінансову допомогу та продукти. Окремо вдячні всім працівникам Слідянської школи.

За час війни у цьому селі виготовлено багато різноманітної консервації, закуток, тушок з яловичини, свинини і курячого м'яса та риби, вареників, пельменів, котлет, підчервини копченої, смальцю (сала) і т.п., а також випечено хліба, печива, пиріжків та всіляких смаколиків, щоб хлопцям на «нулі» пахло рідним домом.

Вся ця праця не втискується в жодні цифри. Був момент, коли нам хотілося підрахувати, скільки і чого було зроблено, але це виявилось нереальним, бо дуже багато! А також слідяни роблять закупки шка-

рплеток, трусів, засобів гігієни та ін. і виконують замовлення бійців. При цьому люди розуміють, що без їхньої допомоги хлопцям буде туго. Тому що влада забезпечує військових на своєму рівні, а помічники на своєму. Тільки з тилу є можливість передати напряму свіжі духмяні домашні продукти із сільської печі.

Я переконана, що слідяни підтримуватимуть фронт стільки, скільки в цьому буде така необхідність, бо віра у них в нашу перемогу непохитна! Ще раз дякую місцевим жителям за їх тверду позицію, за їх невтомну працю і за святу віру в ЗСУ!

Дійсно, доля заготувала такі непередбачувані моменти для нас, що ніколи б і не подумала, що воно з тобою трапиться. Я в цьому селі зустріла свою колишню однокласницю та подружку Інгу Саранчук (дівоче прізвище, тепер — Дручок), а до цього не знала навіть, де вона проживає.

Інга також причетна до допомоги нашим захисникам, і одного разу вона не встигла вчасно занести свої власноруч виготовлені смаколики та наздоганяла нашого волонтерського «коника». Тут ми і зустрілися. Приємні й теплі спогади розчулили нас обох... Шкода, що часу обмаль, і ми не мали змоги довше поспілкуватися, але це — наживне.



Наш волонтерський бойовий козачий екіпаж — Анна Лаврик, Володимир Пунько, Сергій Стангріт і воїни дякують всім мешканцям чудового працьовитого села Сліди за постійну допомогу і підтримку ЗСУ. Сліди вносять свій значущий слід в наближення нашої довгоочікуваної перемоги над ворогом. А ще, як каже староста села Ірина Максимчук, вона точно знає, що «вся продукція опиняється на фронті за призначенням». А звідки така поінформованість? Бо йде одразу зворотний зв'язок — коробки з тушонкою та печивом і напи-

сом «Сліди» потрапили саме одному з односельчан. Ось таке життя, світ, як кажуть, тісний. Ми ж веземо в різні напрямки, але ж бувають і такі дива! Слідянська продукція у слідянських захисників! Це — доля!

Друзі, запрошуємо усіх до співпраці з нашим волонтерським екіпажем і допомоги захисникам України. Зробіть і ви свій внесок та залишіть свій слід у творенні сучасної історії.

Наближаємо перемогу разом! Разом ми сила! Україна переможе!  
**З любов'ю, Анна ЛАВРИК**  
м. Могилів-Подільський

## Волонтери — це люди, які сяють чистотою і правдою

Про волонтерство не лише матеріальне, а й духовне, також про виховання юних патріотів і волонтерів спілкуємося з протоієреєм Ярославом Вольвиним, настоятелем храму Святого Великомученика і цілителя Пантелеймона в м. Гайсин Вінницько-Тульчинської єпархії ПЦУ.

Про цей храм як про адресу добрих справ розповіли нам волонтери Петро Лисий і Наталя Костюк. «При церкві діє Недільна школа, дітки щонеділі збираються, в молитві згадують воїнів, моляться за їхнє здоров'я, за їхнє повернення, а потім у них відбуваються різноманітні майстер-класи, заходи, під час яких вони збирають кош-

ти. Якось у парку діти робили такий захід, зібрали 30 тисяч гривень, принесли нам — ми закупили фліски, термобілизну та інше необхідне для захисників», — розказала пані Наталя, вчителька і волонтерка.

— Завдання кожної церкви, в першу чергу, просвітницька діяльність. Тобто людину можна привести до спасіння тільки тоді, коли подати відповідні знання, а найкращі знання, найкраща інформація — це євангельські знання, безпосередньо те, чого навчає нас Господь в Євангелії. Тому на фоні цього і виникає потреба сприяння і допомоги іншим, — зазначає отець Ярослав.

— Як тільки почалося це велике випробування для нашого народу, коли московія вчинила агресію проти нас — зразу самі люди з громади ініціювали розпочати активну волонтерську діяльність. З часом був зареєстрований Волонтерський центр «Рух нескорених» під патронатом нашої релігійної громади, і там дівчата і хлопці з вірою, з любов'ю, від покликів свого серця працюють на благо захисників українського народу.

За словами отця Ярослава, у діяльності Волонтерського центру «Рух нескорених» беруть участь не лише парафіяни, а й інші люди доброї волі, кожен з яких на своєму місці робить частину спільної великої справи.

— Також, слава Богу, у нас діє при храмі Недільна школа, — продовжує настоятель. — Раніше її спрямування було суто християнським — уроки на біблійну тематику, просвітницька діяльність... Але коли відбулося повно-



масштабне вторгнення, діти самі проявили бажання бути корисними і щось робити для воїнів. Кожного разу, коли вони збираються, весь час щось нове придумують. Це різні розмальовки, ангелики-обереги, браслетки, малюнки і короткі теплі слова. Наприклад, «Воїни, пам'ятайте: ми, діти, молимося за вас!» або «Воїни, ми любимо вас!». Це сильно мотивує. Розповідала Наталя Костюк, як одного разу в машині, яку завантажили хлопцям на передову, були, крім продуктів та іншого необхідного, також малюнки з Недільної школи. І коли хлопці це отримали, то їхні слова вдячності, в першу чергу, були дітям за малюнки. Тобто це те, що було найменше, над чим найменше трудилися, але найбільше оцінили. Звісно, весь той важкий труд — закутки, продукти, обладнання — цінується там. Але й духовне має дуже велику вагу...

Керує Недільною школою матінка Ольга, дружина отця Яросла-

ва. А допомагають їй, працюючи на благодійних засадах, Дар'я Кобзар, Ірина Мамрига та Вікторія Довженко.

— Буває, що на майстер-клас приходять понад 30 учнів, і кожній дитині потрібно щось підказувати, допомагати. Часто батьки, які приводять дітей, теж долучаються, — розповідає отець Ярослав. — Також неодноразово приходили парафіяни, хороші люди, які вчили дітей на різних майстер-класах. Чимало людей бере участь у такій волонтерській праці, всіх неможливо назвати. Наприклад, пані Галина Твердола багато різних занять проводила для дітей. Також пані Людмила Чайнюк вчила дітей виготовляти і розмальовувати печиво, Ольга Сайдак вчила робити ангеликів, Олена Полиця навчала виготовляти в подарунок для захисників квіти (троянди), а всередині квітів — цукерки. Олександр Литвинюк, який виготовив дуже багато окопних свічок, теж давав дітям

майстер-клас у Недільній школі...

Також отець Ярослав розповів про благодійні заходи, які влаштовують учні Недільної школи для збору коштів на підтримку ЗСУ.

— Наприкінці літа проводили захід під гаслом «Разом до Перемоги» — козацькі змагання, караоке, діти співали, читали вірші, влаштували ярмарок. Було зібрано 30 тисяч гривень, їх передали у Волонтерський центр і купили для захисників генератор, помпу, яка відкачує бруд з окопів тощо. Восени влаштували захід «Тепло для ЗСУ» — теж діти робили різні майстер-класи, конкурси, частування, виготовили випічку, організували ярмарок і цікаву лотерею. Тоді зібрано 31 тисячу гривень на підтримку наших воїнів...

Розповідаючи про діяльність Волонтерського центру «Рух нескорених» у Гайсинській громаді, отець Ярослав називає усіх, хто самовіддано в ньому трудиться, «людьми, які сяють чистотою і правдою». А вся громада їх поважає та, в міру можливостей, долучається.

До речі, церква цілителя Пантелеймона в Гайсині фактично є каплицею, а новий просторий храм Воскресіння Христового поруч будуватиметься вже кілька років. Наріжний камінь заклали ще у 2018-му, проте будівництво досі триває.

— Важкий час — пандемія, війна. Будувати дуже складно. До того ж новий храм високий, у візантійському стилі. Але у нас є успіхи — коробка змурована, храм накритий, вставлені вікна, освячено хрест на куполі. Надіємося, що цього року, якщо Бог нам допоможе, попробуємо зробити електрику і візьмемося за штукатурку храму, — каже отець Ярослав.

Юрій СЕГЕДА



# Його недовишитий рушник для доні...

Олександр Андриєнко в Іллінцях належав до тих людей, кого знають і поважають усі. Тривалий час очолював підрозділ на газокompресорній станції, завідував господарством у загальноосвітній школі, а потім працював на технічній посаді в міській раді. Життєрадісний, оптимістичний, всебічно талановитий. А ще - надзвичайно патріотичний. І це, як висловились волонтер із громадської організації «Спілка учасників АТО та ветеранів інших бойових дій» Оксана Попик, помічалось не лише завдяки його пишному оселедцю, вусам підковою та козацькій сережці у вусі, а насамперед — славним діям. Не дивно, що він 2014-го опинився на Донбасі, де хоробро воював, отримав поранення, мав численні бойові відзнаки.

На час повномасштабного вторгнення ворога серйозно хворів, його так скрутило, що й підвестися було важко. Але зібравшись із силами після сумної звістки, одразу ж опинився на передовій у Миколаївській області. За нагоди завжди твердив, що все буде добре.

Цим вселяв віру в Перемогу собі й оточуючим. Незадовго до загибелі його на кілька днів відпустили додому. На жаль, то було останнє побачення з рідними Іллінцями. На початку жовтня минулого року він героїчно загинув.

19 лютого Олександр Миколайовичу мав би виповнитись 51 рік, і саме в цей день вдячні іллінчани вирішили відкрити у фойє міського будинку культури виставку його робіт. Бо він майстерно малював, вирізав по дереву і навіть вишивав. А головна його робота, яку задумав, це вишити рушник доні Валерії на весілля. Але цьому прекрасному задуму перешкодили російські фашисти. Валерії з її обранцем Віктором не судилося стати на підготовлений батьком до цієї події рушник.

Те незавершене творіння рук талановитого патріота стало центральним експонатом на виставці різнопланових робіт Олександра Андриєнка, відкритої до дня його народження. Виступаючи на цьому дійстві, міський голова Во-

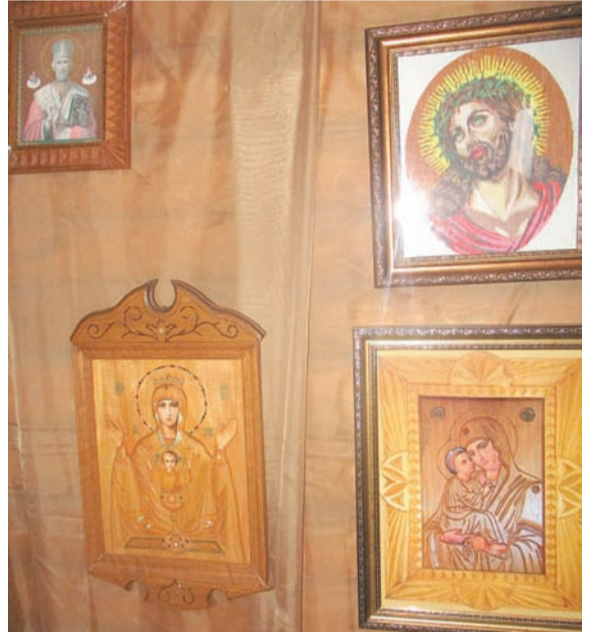
лодимир Ящук наголосив, що Олександра в колективі поважали як всемірно позитивну людину, з розумінням ставились до його численних хобі. На жаль, війна забирала найкращих — цвіт нації. Незадовго до того в Жорнищі хоронили полеглого захисника — теж людину із золотими руками, прекрасного садівничого і навіть самобутнього майстра ландшафтного дизайну. Нашим обов'язком є продовжувати їхні добрі справи.

З особливим хвилюванням виступала Валерія. Вона вже закінчила місцевий аграрний фаховий коледж та Білоцерківський аграрний університет, має надійну опору в житті — Віктора. Але й за такої ситуації її втрата батька дуже болюча. Що ж стосується молодшої сестрички Анастасії, яка ще школярка, то по її майбутньому вороги нанесли куди страшнішого удару. Родині належить стійко пережити це горе.

Колишня дружина Андриєнка Світлана Миколаївна розповіла

про створення виставки, наскільки охоче іллінчани допомагали в цій справі. Позаяк він був людиною щирою, багато робіт роздарував. Тепер же, дізнавшись про втілення цього задуму, люди приносили створену ним красу. Майже протягом місяця бажуючі матимуть змогу ознайомитись із мистецтвом Олександра Андриєнка, а заодно — зробити пожертвування на користь Збройних Сил України.

**Микола КАВУН,**  
власкор  
«Вінниччини»  
Фото автора



## «Він вчив мене любити Україну...»

Станіслав Грінзіцький народився 2 вересня 1952 року в Чернівцях, що на Вінниччині. Після закінчення школи навчався у ПТУ, працював учителем іноземної мови, а в 1970 році вступив на режисерське відділення Тульчинського училища культури. Окрім спектаклів «Мартин Боруля», «Богдан Хмельницький», відзняв декілька фільмів: «Ой на Івана та на Купала», «Кришинецькі мадонни», «16-ть солдатських вдів», «Тульчинські історії»...

Тульчин завжди дихав самобутньою провінційністю, хоча ніколи не був провінційним містечком. І не варто згадувати, з чіми іменами пов'язана його давня історія — їх переважно знають. Але сьогодні мало хто пам'ятає той далекий 1979-й рік, коли на сцені Тульчинського районного будинку культури сталася подія, грандіозність якої помітили не тільки у Тульчині. Помітили, але зробили вигляд, що не побачили. Не через заздрощі, хоча і вони мали місце. Тема і жанр були нібито і кон'юктурними (як-не-як ювілей — 325 років Переяславської угоди з Московією...), водночас щось у них було таке, що піднімалося із глибин історичної пам'яті ментальними патернами духу воїнів... Воїнів, які свободу вміли здобувати шаблею! Як хлопці, що воюють сьогодні під Бахмутом, Мар'їнкою, Кременіною!

### Незасвоєні уроки

Уроки історії, які не засвоєні народом, мають властивість повторюватися! Ідея Станіслава Грінзіцького була неусвідомленою спробою дати урок. Дати так, як він його розумів. Повернути минуле у день сьогоднішній і пробудити замерлі емоції козацької України. Це пізніше, на початку 90-х, він стане учас-

ником Народного фронту, потім Народного руху і Демократичної партії... То був такий собі період політичного романтизму, спроба повірити у те, що щось можна змінити своєю відчайдушною активністю. І він, як романтик, брав у тому безпосередню участь.

### Задум режисера

Ідея режисерського задуму народилася після уже поставлених вистав «Трибунал», «Випадкові зустрічі», «Мартин Боруля»...

Історична драма «Богдан Хмельницький» за п'єсою О.Корнійчука навесні 1979-го для Вінниччини стала подією знаковим. Тоді ніхто не знав про Березневі статті, яким передували гарячі суперечки козацької старшини, значна частина якої не бажала ніякого возз'єднання з Московією. Пошепки розповідали про Голодомор 1932-33 років. Не згадували про розстріляне відродження і суди над українською інтелігенцією. Та й про справжнього Корнійчука не задумувалися... І тут тобі аматорський театр у Тульчині береться за тему, яка виявилася не під силу жодному професійному театру в Україні. І не тому, що цей твір відтворював російські історичні наративи, а роль Хмельницького була змальована як ба-

жання поєднати з Росією.

За художніми образами, створення С.Грінзіцьким, ховалося прагнення української еліти, що сформувалася на політичних традиціях Речі Посполитої і була знайома з культурним та інтелектуальним досвідом Європи, будувати самостійну державу. Це прагнення прочитувалося у самій постановці і стало головним ядром режисерського задуму. Напевне, через це вона не дійшла до великої сцени. Спектакль зіграли декілька разів у Тульчині та й забули. Лише журнал «Соціалістична культура» (№5, 1979 р.) зафіксував цю подію статтею Р.Терещенка і фотографіями, які свідчать про яскравість сценічних образів та колористику спектаклю.

Коли С.Грінзіцького запитали, як йому вдалося таку грандіозну ідею втілити на сцені аматорського театру і що допомогло йому в роботі над спектаклем, режисер відповів: «Прагнення простоти і правди!».

### Слава і вічність

Наприкінці січня 2023 року Станіслава Юліановича Грінзіцького не стало. Його поховали на православному кладовищі м. Тульчина 29-го числа того ж місяця. В останню дорогу покійного проводжали рідні, друзі, колеги... Сумували на

сторінках фейсбуку і висловлювали свої співчуття всі, хто його знав.

Над могилою онук Денис сказав, що «саме дід навчив його любити Україну!» Сказав і, попрощавшись, пішов воювати на східний фронт з тими, хто завжди зневажав українство, нищив його, фальсифікував історію, забороняв мову і в зловтішній затягності «руського мира» ненавидів своїх колишніх «братів».

Попри все Тульчинський театр продовжує жити. Створений у 1922 році режисером Олександром Балабаном, реорганізований у пересувний обласний театр ім. М.Леонтовича у 1933-му, в 1970 році отримав звання народного. Станіслав Грінзіцький очолював театр у 1975-му.

Кульмінаційним етапом у його творчості, та й в історії театру, стала постановка «Богдан Хмельницький». Потім була журналістська робота на районному радіо, кіностудія, декілька фільмів про історію Тульчина...

Останньою роботою за його участю став фільм «Paradoks», в



якому відображені проблеми сучасної світової політики. Фільм суперечливий, але він жив ідеєю зробити світ кращим. Прагнув до досконалого відтворення його проблем в образах своїх героїв. Вірив у потужну силу мистецтва і вірно служив йому, віддаючи енергію свого життя і таланту людям та Україні.

**Петро СЛОТЮК,**  
член НСЖУ, доцент кафедри  
журналістики Вінницького  
державного педагогічного  
університету імені Михайла  
Коцюбинського



# Вінниччина музично-театральна: куди піти та що дивитися 2-8 березня?

## Афіша-нарис із рекомендаціями мистецтвознавця

Згідно з традицією, розпочинаю афішою Вінницького академічного музично-драматичного театру імені М. К. Садовського. Цього тижня артисти покажуть нам багато вистав, але на особливу увагу заслуговує прем'єра!

**2 і 3 березня о 18.00** на малій сцені відбудеться показ вистави «Ніч вовків» за п'єсою українського драматурга Олександра Вітра (нар. 1972). О. Мірошніченко (псевдонім — Олександр Вітер) —



кіївський письменник, режисер, актор. Закінчив естрадно-циркове училище та Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого. Твори пана Олександра публікувалися багатьма знаними українськими і зарубіжними періодичними виданнями. Їх можна почитати в журналах «Дніпро», «Сучасна драма» (Вірменія), «Діалог» (Польща), альманахах «Сучасна українська література», «Меркуріан» (США) тощо. У різних країнах Європи виголошувалися п'єси та уривки авторських творів. Завдяки багатогранному таланту, великій праці Олександр Вітер отримав багато всеукраїнських і міжнародних нагород, зокрема, здобув першу премію в номінації «режисура» Фестивалю сучасної української драматургії (Київ).

П'єса «Ніч вовків», яку показуватиме театр Садовського, стала лауреатом конкурсу «Коронація слова». Що ж глядачам очікувати від прем'єри? Розгадати таємницю? Філософських роздумів? Аби перевірити точно, запрошую на постановку режисера Григорія Сиротюка. За пластику відповідатиме Гліб Зельгін, за музику — композитор Костянтин Бушинський. Хто та яку роль виконуватиме — залишається секретом.

Ціна одного квитка — 250 грн.

**4 березня о 12.00** велика сцена драмтеатру Садовського запрошує до себе в гості маленьких глядачів на виставу «Аліса в країні чудес» за мотивами відомої казки Льюїса Керрола (1832-1898).

Справжнє ім'я письменника — Чарльз Лутвідж Доджсон. Народився він у графстві Чешир (Англія). Походив із родини священника. Окрім літературних здібностей, Чарльз мав хист до точних наук, філософії, логіки. Сучасники подекуди вмішували, нібито Доджсон вмішував у собі «два обличчя»: перше — загадкове, мрійливе, подекуди жартівливе; друге — серйозне, «професорське», де не існувало простору фантазіям. Чарльз До-



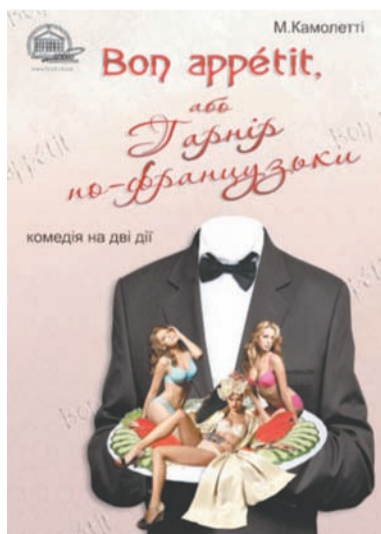
джсон і справді реалізував пристойну наукову кар'єру в сфері математики.

Історія написання «Аліси в країні чудес» (1864-1865) цілком життєвська. Якось Чарльз із другом та представницями поважного семейства Лідделл (доньками віце-канцлера Оксфордського університету) здійснювали річкову прогулянку Темзою. Десятирічна Аліса попросила розповісти казочку. Їй настільки сподобалася вигадана Чарльзом історія, що наприкінці маленької замської подорожі дівчинка попросила написати пригодницьку книжечку — спеціально для неї. Математика-Доджсон поклонила ця ідея. Того ж вечора молодий чоловік сів за робочий стіл... Так почалася історія славного роману. Чарльз і не здогадувався, який же сильний успіх матиме ця «казочка».

Впевнена, всі чули про пригоди Аліси в надзвичайній країні, де світ перевертається «з ніг на голову». Безліч метаморфоз, незвичайні герої, тварини — все це характеризує вигаданий світ Льюїса Керрола... Режисуру, музичне оформлення, сценографію поставить Петро Авраменко. Освітлення забезпечить заслужений працівник культури України Анатолій Мельник. У головній ролі — Єлизавета Гриценко. Також глядачі матимуть змогу оцінити акторську майстерність цілої когорти заслужених артистів України (Олена Пархоменко, Наталія Шолом, Жанна Андрусишена, Володимир Постніков) та інших талановитих працівників спільноти імені Садовського.

Подаруйте дітям свято, відвідайте прекрасну вінницьку постановку «Аліси в країні чудес». Ціна квитків — від 100 до 120 грн.

**4 березня о 18.00** велика сцена театру Садовського знову відчи-



няє двері всім охочим. Артисти демонструватимуть комедію на дві дії «Bon appetit, or Garnis по-французьки» за п'єсою Марка Камолетті «Happy Birthday».

Марк Камолетті (1923-2003) — французький письменник і режисер швейцарського походження (народився в родині архітекторів у Женеві). Прославився своїми водевілями. Багато світових театрів здійснювали постановки творів Камолетті, його драматургія перекладена десятками мов. У Вінницькому муздрамтеатрі цю п'єсу поставила народна артистка України Таїса Славінська. Вона ж дала режисерську назву «Bon appetit...».

Хто любить комедії, шанує французький гумор, отримує від театру Садовського запрошення відвідати непересічну виставу, що перетворить звичайний весняний вечір у справжнє видовище, де пануватимуть легкість та веселощі. Виконавці знані всім вінничанам: народні артисти України (Анатолій Вольський, Валерій Прусс), заслужені артисти України (Надія Кривцун, Олена Пархоменко, Наталія Шолом) та інші працівники театру. Ціна одного квитка варіюється — від 150 до 300 грн.

**7 березня о 18.00** на малій сцені відбудеться ще одна комедія, але вже за п'єсою «Бал негідників», написаною французьким драматургом Люком Шомаром.



Шомар — відомий актор, сценарист, письменник. Вважається автором комедії, «розривних» для французької сцени. Достатньо пригадати постановки «Велика брехня» (2009), «Мафія і ніжні почуття» (2010), «Бал негідників» (2013). Його п'єси поставлені багатьма європейськими театрами. Не виняток і Україна. Вінничанам приголомшливу французьку комедію демонструватиме маестро Григорій Сиротюк (режисер-постановник, сценічний і музичний оформлювач). У Вінницькому академічному музично-драматичному театрі виставу показують з 2020 року. І, треба віддати належне, акторська гра й досі не втратила своєї дотепності. Кожного разу вона б'є всі рекорди! Гумор вдовича зачаровуватиме впродовж усього часу перебування в глядацькій залі. Віртуозність акторського мистецтва засвідчать кращі артисти-вінничани. Раджу просто сходити та пересвідчитися на власні очі.

Квиток коштує 200 грн.

**8 березня о 18.00**, у Міжнародний жіночий день, велика сцена запрошує всіх, хто минулого разу

не відвідав виставу «Квітка».

Нагадую, що йдеться про славетну співачку Квітку Цісік, яка полонила мільйони сердець. Американка українського походження своєю творчістю підкорює і сьогодні. Її музичні альбоми з українськими піснями мали величезний успіх. Життєвий шлях Квітослави зможе переглянути та «відчути» завдяки виставі режисерки-постановниці, народної артистки України Таїси Славінської. Як і минулого разу, наголошую: зібрані театром кошти підуть на придбання пересувного мамографа «Kvitka».

Вартість квитка — 150-300 грн.

У свою чергу, Вінницька обласна філармонія ім. М. Д. Леонтовича запрошує на концерт «У полоні кохання», що відбудеться **6 березня о 17.30**. Музичну імпрезу при-



свячено Міжнародному жіночому дню. Даруватиме своє тепло чоловічий квартет «Експромт», а також солісти філармонії — Ольга Плакідюк, Наталія Бурмістрова, Антон Лазаренко. Ви почуєте відомі хіти гурту The Beatles, Елвіса Преслі, Роя Орбісона, а також твори українських композиторів і музикантів (Володимира Івасюка, Мирослава Скорика, Андрія Кузьменка).

Шановні чоловіки, не забудьте привітати своїх коханих дружин, любих матерів, сестер, доньок чудовою та різноплановою програмою!

Ціна одного квитка становить — 100-150 грн.

**4 березня об 11.00 та 13.00** Вінницький академічний обласний театр ляльок відкриється для діточок виставою «Коза-дереза» (за мотивами дитячої опери Миколи Лисенка).



М. В. Лисенко (1842-1912) народився на Полтавщині, в родині пол-

ковника Віталія Лисенка. З малих літ мати Ольга Єремівна здійснювала м'який, але скрупульозний нагляд за музичними здібностями сина. Спочатку вона сама давала уроки гри на фортепіано. Пізніше сім'я запросила гувернантку. Минали роки, і наполеглива праця далася взнаки. Миколу Лисенка почали впізнавати. Він виступав із власними концертами, озвучував слухачам обробки і власні мелодії... Тепер Миколу Віталійовича, автора знакових опер, вважають засновником національно-орієнтованої української академічної музики.

До речі, Лисенко написав одну з перших у світі дитячих опер. Так, йдеться саме про «Козу-дерезу» (1888)! В її основу покладено сюжет народної казочки про хитру Козу та інших лісових звірят. Однак у виставі Вінницького лялькового театру глядачі зустрінуться не лише із Зайчиком, Ведмедиком, Лисичкою, Вовчиком тощо, але і з Пасичником — нащадком козака-характерника. Відзначу: 2021-го постановка отримала гран-прі Міжнародного фестивалю театрів ляльок «Подільська лялька».

Режисер — заслужений діяч мистецтв України О. Свіньїн. Художник — Т. Шабанова. Прозвучить музика М. Лисенка, лібрето ж належить Дніпровій Чайці (Людмилі Василевській-Березиній).

Ціна одного квитка — 100 грн.

**5 березня об 11.00 та 13.00** ляльковий театр презентує виставу «Вовк та трое поросят». Хто ж із читачів, навіть наймолодших,



не чув цю повчальну казку? Головні герої (Ніф-Ніф, Наф-Наф і Нуф-Нуф) знову оборонятимуться від хижого й обородного вовка... прямо на вінницькій «ляльковій» сцені. Пропоную прийти і підтримати постановку, виконану з надзвичайною емоційною теплотою.

Автори вистави — Г. Усач, С. Єфремов. Режисер — заслужений діяч мистецтв України О. Свіньїн. Художник — заслужений працівник культури України А. Гладкова.

Завітайте до театру та подорожуйте разом із героями! Ціна одного квитка незмінна — 100 грн.

Друзі, всім зичу гарного, вдумливого перегляду (чи прослуховування) та незабутніх позитивних вражень! До зустрічі в наступному номері!

**Карина ВОЛОШИНА,**  
мистецтвознавиця

# Уздовж Тіраса: таємниці римсько-готського прикордоння

(маршрут: Бронниця-Садківці-Суботівка-Яруга)



Типовий краєвид Могилів-Подільщини. Вид на стародавній Тірас із Бронниці

ІСТОРИКАМ і краєзнавцям не потрібно соромитися, що готи політично керували великими українськими теренами десь з 230 по 376 рр. н. е. Так само і сучасним румунам явно не слід комплексувати внаслідок багатостолітнього слов'янського (нашого!) політичного домінування.

Пам'ятаймо: пізніші вікінги (як і давні готи, вікінги теж родом зі Скандинавії) долучилися до встановлення в Києві правлячої династії Рюриковичів, розвивали Київську Державу, боролися під хоругвами князя Святослава і князя Володимир Святого. Чи применшують шведське оточення та скандинавське мислення державотворчу роль княгині Ольги, князя Святослава, Володимира, Ярослава Мудрого? Точно ні!

Якщо скандинавські саги стверджують, нібито Володимир Святий (цитую за текстом: «конунг Вальдемар») спілкувався зі своїм найкращим другом Олафом I Трюгвасоном (королем Норвегії 995-1000 рр.) «свенським нареччям» і взагалі послуговувався «шведською» на мисливських «ловах» із своєю військовою дружиною, то не вичухав цей факт якось применшує «українськість» політичної діяльності великого князя?

Отож, якщо ми не проти «варягів-вікінгів» у повсякденному житті засновників Київської Русі-України IX-XI ст., то чому ж потрібно так настирно «протистояти» тимчасовому готському пануванню над слов'янами Правобережної України II-IV століть? Так чи інакше, але ми, слов'яни, проживали тоді спільно з готами, в єдиному багатоплемінному союзі, що називався Оюм — «країна річок». Не заперечував цього факту і видатний археолог-славіст, прихильник існування самостійної держави слов'ян-антів, академік Академії наук незалежної Латвії Валентин Седов (1924-2004). Він, до речі, вважав однією з найголовніших «річок Оюму» саме Дністер (тоді — Тірас).

Маршрут, який я умовно називаю «Римський Тірас», починається в селі Бронниця Могилів-Подільського району (бл. 1000 жителів, поблизу в Дністер впадає річка Котлубайка, прикордонний пропуск із сусідньою Молдовою забезпечує пункт «Бронниця-Унгур»).

Хоча перша письмова згадка про населений пункт датується литовськими часами (1388 р.), академік Михайло Артамонов (1898-1972) провів декілька етапів розкопок, підтвердивши наявність в селі скіфського, сарматського та готського культурних шарів. У 1952 р. він віднайшов тут залишки зброї. Посеред багатьох скіфсь-

ких поховань особливо виділяється насипна могила знатного воїна-гота. Знахідки предметів готського культу підкріплюються залишками меча римського типу. На деяких камінних предметах готського культурного шару вирізани знаки, що гіпотетично нагадують «руни».

Професор Михайло Брайчевський (1924-2004) звернув увагу на присутність римських монет у Бронниці. Черняхівський шар сільської старовини радує любителів античності оригінальною золотого денарія (очевидно, часів Септімія Севера, 193-211). Остання зроблена за технологією, використовуваною готами вздовж цілого дунайсько-дністровського лімесу («limes» — укріплена прикордонна лінія Римської імперії).

У 1948-1953 рр. в с. Бронниця виявлено розгалужену систему підземних ходів. Подальше вивчення бронницької гори дозволило встановити присутність двох поховань знатних воїнів, що раніше, ймовірно, відслужили в римській імператорській армії. Поховання відносяться до III ст. н. е.

Бронницька гора містить залишки фортифікацій передсередньовічної доби. Розрекламований екскурсиводами хід, який раніше проходив прямо під Дністром на молдовський берег, з'явився, вочевидь, вже «за литовців» (XIV ст.). Однак найдавніший кам'яний форт бронницької гори датується III-IV ст. н. е. Швидше за все, саме в Бронниці розташовувалася порубіжна готська залога («castellum») чи митниця, що контролювала дністровський торговельний шлях.

Продовжимо рух уздовж прикордонного античного Тіраса (Дністра). Нижче за течією локалізовано рештки черняхівського поселення поблизу села Садківці (Могилів-Подільщина). Якщо вірити статистичним даним, тут проживає бл. 400 осіб. З 2010 р. село входить до Регіонального ландшафтного парку «Дністер». Офіційною датою першої писемної згадки вважається 1450 р.

Вигідне розташування Садківців над Дністром давало змогу організувати піший брід і, трохи нижче, стоянку для кораблів у повноводні періоди. Село «пропонує» нумізматам дві готські репліки римських срібних денаріїв, а історикам — рештки обладунку пізньоантичного часу. Ймовірна знахідка римського меча має символи, схожі на «руни».

Поряд із Садківцями неодноразово знаходили кераміку нижньомезійського типу (з Тіри). Півден-

ніше Садківців розташувалася сарматська насипна могила (курган), пограбована «чорними археологами» ще в XIX ст. Її цікава особливість: разом із рештками сарматської старовини археологи локалізували залишки суто кельтської кераміки (можливо, йдеться про племена «бастарнів»).

Отже, місце розташування Садківців і зроблені археологами (до речі, не завжди «законними» археологами!) знахідки свідчать: бл. III ст. н. е. в селі зафіксовані жваві культурні контакти готів, сарматів і кельтів.

Наступне за маршрутом село — Суботівка (Могилів-Подільщина), де 1948-го професор-археолог Павло Йосипович Борисковський (1911-1991) відкрив велику палеолітичну стоянку. У Суботівці зареєстровано бл. 500 жителів. У 1964 р. черняхівський шар села поблизу впадіння р. Безіменної в Дністер розкопував кандидат історичних наук Павло Хавлюк (1925-2001).

Найдавніше суботівське поселення датується щонайменше 50 тис. р. до н. е.! Воно розташоване біля «урочища Деревівка», в декількох сотнях метрів від дністровської течії. Суботівка прикметна шаром черняхівського часу, але розкопаний пласт пізньої античності, на жаль, не має ознак повноцінного поселення. Присутні окремі залишки посуду й кераміки.

За Суботівкою мандрівників очікує мальовнича Яруга (бл. 600 жителів, діє пункт пропуску в Молдову «Яруга-Яруга», в Дністер впадає р. Олинек).

Протягом 1948-1949 рр. тут працювала велика археологічна експедиція П. Й. Борисковського, що виявила черняхівське поселення III-IV ст. н. е. Для віднайдення залишків городища потрібно запитати в місцевих мешканців про урочище «Попова Долина» (південно-східніше від самої Яруги). Шар черняхівської культури складає цілий пів метра, що доволі мало для поселень такого типу. Довжина розкопаної місцевості теж невеличка — 500 м! Залишки посуду та керамічних виробів не залишають сумнівів у їхній готській приналежності. Яруга не мала ознак самостійного форту, але розвивалася як поселення готів. Німецькими та румунськими істориками в 1930-1940-х рр. неодноразово висловлювалися припущення про римсько-германсько-слов'янське торжище в Ярузі. За часів румунської окупації 1941-1944 рр. виявлено декілька рунічних знахідок, які нібито «загубилися» у вирі бойових дій.

Що ж, полишивши Яругу, продовжуючи пішу прогулянку у південному напрямку, постійно рухаючись вздовж Дністра, досягаємо колишнього адміністративного кордону Ямпільського району. Тут на нас очікують цілих два поселення черняхівської культури в с. Михайлівка.

(Далі буде)

**Віктор МЕЛЬНИК**, кандидат політичних наук, юрист, викладач Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член редколегії журналу «Всесвіт», лауреат премії **Arg Translationis** імені **Миколи Лукаша** за переклади з латини, член **Національної спілки журналістів України**

ГОРБИСТИЙ піший шлях уздовж Дністра (давньгрецькою — «Тірас») володіє самостійним історико-туристичним потенціалом. Йдеться як про пам'ятки польсько-молдовського прикордоння, козацької доби, османського панування, так і про античну спадщину.

Я умовно називаю «римськими» будь-які предмети старовини, належні черняхівській археологічній культурі (II-V століття нашої ери). Це пов'язано з тісним культурним сусідством подольно-черняхівців і Римської імперії, започаткованим завоюванням Дакії та частини Бессарабії імператором Траяном бл. 101-106 років н. е. Завдяки Траяну (98-117 рр.) та його послідовникам Адріану (117-138), Антоніну Пію (138-161), Марку Аврелію (161-180), Септімію Северу (193-211), Каракаллі (211-217), Александру Северу (222-235), Авреліану (270-275) поселення черняхівської культури Українського Подністрів'я буквально «вкрилися» фортами, збудованими під впливом римської фортифікаційної інженерії, а також знаці археологічному співтовариству знахідками монет із зображенням імператорів, амфорами, мечами.

Сама «черняхівська культура» презентує доволі складний конгломерат племен, етносів, народностей. Ключову політичну роль серед них відігравали германомовні готи. Зв'язується високою ймовірністю участі наших безпосередніх предків-протослов'ян, а також відомих ще давньогрецьким джерелам кельтів-бастарнів. Матеріали з Могилів-Подільщини та Ямпільщини дають достатньо археологічних аргументів для таких тверджень.

Готи, мігрувавши з Балтики до Українського Причорномор'я (150-240 рр.), заснували власне об'єднання племен, де панував військово-демократичний лад (щось на кшталт «ради конунгів»). Давні німецькі та, ширше, германські перекази донесли до нас навіть назву цього союзу — «Аујом» («Оюм»). З «мертвої» готської мови це слово перекладається як «річкові простори». Давні германці послуговувалися «рунічною писемністю». У межах окремих черняхівських поселень можна знайти окремі «руни», вирізани на каменях, мечях і кістках.

Кожен «конунг» в «Оюмі» хазяйнував у межах тієї общини, котра обирала його на посаду. Общини мали різноплановий і, я би сказав, полікультурний характер. Скажімо, поблизу р. Бушанка очевидна наявність общини кельтотомних бастарнів, тоді як у селгах Петрашівка й Миронівка над Мурафою виділяється суто готська присутність.

Хоча багато істориків пробували довести наявність протослов'ян у мурафсько-русавському міжріччі I-V ст. н. е., але досі їхні спроби залишаються невдалими. Ця ж проблема спіткає і всіх, хто шукає протослов'янський слід на подільському лівобережжі Дністра — від Бронниці до Великої Кіснци. Чи є в цьому щось погане? Одряду зауважу: для української історії кельтсько-готський симбіоз античного Подністрів'я жодної шкоди не завдає! Сьогоднішні «ми», етнічні чи етнополітичні українці — наслідок «міксу» багатьох десятків народностей,

які здавна проживали на українських землях.

Поряд з нами існують промовисті держави-приклади — Румунія та Молдова. Так, у результаті процесів Великого переселення народів, протягом VI-IX століть, слов'яни взяли під контроль не лише Поділля, але й усю Бессарабію та більшу частину історичної Дакії (Румунію). Набагато пізніше, в XIV-XVI ст., основною писемною мовою «вищих класів» Молдови та Румунії залишалася церковнослов'янська. Факт історичної слов'янізації Молдови, Волощини, Трансильванії жодним чином не применшує значення романського чинника для румунської історії. Так само і присутність на наших, сьогодні вже суто українських теренах, племен германського (готи), кельтського (бастарни) чи іранського (сармати) походження аж ніяк не применшує культурного чи політичного розвитку слов'янської основи! Шануймо своє цивілізаційне розмаїття. Такий підхід зробить вітчизняну історичну науку по-справжньому європейською.

Небажання визнавати очевидний кожному археологу факт готського переважання в черняхівській археологічній культурі — наслідок тривалого «радянської» академічної сфери. Після Другої світової війни більшовицькі номенклатурні діячі наклали «табу» на будь-які наукові згадки про «германські» етапи історії тих чи інших регіонів «СРСР». Ось чому історичні підручники другої половини ХХ ст. недвозначно натякали на перехід українських лісостепових просторів від скіфсько-сарматських кочовиків прямо під владу слов'янських племен уличів і тиверців (згаданих славетною «Повістю минулих літ»). «Забувалися» римські джерела, знахідки готських поховань, описане античними письменниками вторгнення гунів на «готську землю над Дніпром».

Жваві дискусії поміж більшістю істориків (прихильників готського обличчя черняхівської культури) та опозиційною меншістю (прихильниками слов'янського фактора) точаться й сьогодні. Меншість опирається на авторитет Михайла Грушевського (1866-1934) та радянські підходи 1950-1970-х років. Більшість використовує всю палітру археологічних знахідок Правобережжя Дніпра та Подільського Подністрів'я.

«Багатокультурну» позицію добре висвітлює знятий історик, археолог, еміграційний діяч національно-визвольного руху, ректор мюнхенського Українського Вільного Університету Вадим Щербаківський (1876-1957). Кому завгодно, але не націоналісту, прихильнику монархічного руху Павла Скоропадського В. Щербаківському можна дорікнути «відсутність патріотизму». Ректор мюнхенського УВУ писав (орфографію та стилістику 1958 р. зберігаю): «Історія народу-нації — це історія тої території, яку цей народ займає. Завданням науки є в'яснення, наскільки кожен з цих народів, живших на нашій території, передав нам свою спадщину, свою кров, тобто, фізичну і психічну структуру та наскільки брав участь в створенні тої чи іншої культури, яка задокументована археологічно на нашій території».



# Посівний календар на березень 2023 — детально

Якщо посівний календар на березень привертас увагу все більшого числа наших читачів, значить — весна 2023 на носі. З чим ми вас і вітаємо!

А посівний календар 2023 радить проводити профілактичні обробки 1, 8, 14, 15, 29-31 березня. Але ви зважайте не тільки на Місяць, а й на погоду. В першу чергу — на погоду!

**Розсада** — питання номер один у березні для багатьох дачників. Ні, звичайно, від вирощування власної розсади можна відмовитись, але яка радість — спостерігати за розвитком ніжних сходів! У відкритому ґрунті таке задоволення можна буде організувати лише через місяць-півтора, а тут справжня весна на підвіконні! Посію в кінці зими розсаду в березні посівний календар радить пікірувати з 9 по 11 та 16 і 17 числа.

А ось висівати томати на розсаду місячний посівний календар на березень садівника та городника рекомендує 2, 3, 24-26, 29-31 березня, солодкий та гіркий перець — 12, 13, 22-26, баклажани — 12, 13, 24-26 березня.

## 1-3 березня

У ці дні можна висаджувати:  
- перець; помідори; огірки; баклажани; капусту (білокачанну, савойську, брокколи, кольрабі); однорічні квіти; картоплю (в південних регіонах).

## 4-5 березня

Хоч ці дні вважаються не дуже сприятливими для посівних робіт, усе ж можна розпушити ґрунт, обрізати дерева, а також посадити салат, фенхель та базилік у теплиці.

## 6 березня

У цей день чудово зайнятися посівом декоративних рослин. Їх можна поливати, підживлювати та обробляти натуральними засобами від хвороб і шкідників.

## 7 березня

Під час повні займаються рослинами не рекомендовано.



## 8-17 березня

Ці дні будуть дуже сприятливими для всіх видів садівництва. Наприклад:

- висаджування декоративних рослин, багаторічних та однорічних квітів;
- догляду за домашніми та тепличними рослинами;
- посіву розсади капусти, огірків, селери, спаржі, цибулі порей, болгарського перцю, ранньої редиски;
- щеплення дерев, обрізання, підживлення, оброблення органічними добривами, розпушування ґрунту в саду та на городі тощо.

## 18-23 березня

У ці дні, а особливо на новий місяць 22 березня, не варто займатись городництвом та садівництвом. Однак усе ж найпростіші процедури (прополювання, підгортання рослин, оброблення рослин від шкідників) виконувати можна.

## 24-30 березня

Загалом у ці дні можна виконувати будь-яку роботу, окрім обприскування рослин хімікатами. Рекомендовано сіяти зелень, помідори, різні види капусти, баклажани, болгарський перець, огірки, квасолу, горох та однорічні квіти.

Також можна проводити санітарні справи в саду (щеплювати та обрізати рослини, вносити мінеральні добрива тощо).

## 31 березня

У цей день краще активно не працювати з рослинами, але можна підготувати грядки для майбутніх посадок та привести город до ладу.

# «Не можу сидіти склавши руки...»

XXI століття впевненою ходою крокує по планеті. Здійснилися пророцтва письменників-фантастів. Невідомий до цього людству вірус вирвався з таємних лабораторій і безжально косить людство. Карантин. Локдаун. Червона чи помаранчева зона. Апатія. Байдужість. Депресія. Не встигли люди оговтатися — а тут війна махнула чорним крилом.

Та не піддається цим негативним проявам Василь Третяк із Березівки. Озброївшись штангенциркулем, зварювальним апаратом та іншими дрібницями зі списку першої необхідності, майстер закрився у гаражі. Трішки навиків, трішки знань, уява та політ фантазії - і ось вам результат: малогабаритний економний транспортний засіб. «Головне, - каже Василь Володимирович, - це треба мати мрію і постійно працювати над її реалізацією».

Після закінчення середньої школи здобував робітничі професії: водій, тракторист, токарь. Працював відповідально і з насолодою у сільськогосподарському товаристві аж до його розпаду, а потім були важкі роки заробітчанства по території всієї України. Та ніколи не залишав Василя Володимировича його всебічний талант — ніжна лірика слова, розуміння гами кольорів та закоханість у природу звуку. Митець пише душевні вірші, гарно малює і грає на багатьох музичних інструментах, а їх у нього вистачило б на кілька ансамблів. А зовсім недавно, якраз будучи у розквіті літ, розвинув чоловік у собі ще один талант — спілкування з бджолами-трудівницями. Захоплення поволи переростає у промисел, здавна розвинений нашими предками.

- Не можу сидіти склавши руки, - каже.

А тому-то новий сад посадив, щепив різні сорти яблук та груш, доглядає за кількома кущами елітного винограду. А потім вирішив у саду вулиці поставити. Спершу придбав кілька стареньких напівзогнилих, посадив туди бджолині рої. З часом став сам робити будиночки для бджіл, рамки. Кожного року господарство збільшується. Не обходиться і без негарядів, через гербіциди, погодні умови хворіють і мруть маленькі трудівниці.

Вчився за книгами, шукав інформацію в інтернеті, але найбільше допомогли порада-



ми бували бджолярі, які вже і зуби з'їли на пасіці. Сьогоднішні поради питають. Отак і час летить. З ранньої весни і до пізньої осені є робота біля бджіл. А в голові за роботою народжуються і вірші. Хто хоче чогось добитися у житті, той шукатиме засоби, а хто не хоче нічого робити — той завжди знайде причину своїм невдачам.

Односельці люблять купувати мед у Третяка, знають, що він продасте екологічно чистий продукт. І не тільки продасте. Василь Володимирович постійно пригощає медом сусідів, родичів, знайомих. А ті, що живуть за межами села Березівка, з нетерпінням чекають повідомлення з «Нової пошти» про соловку посилку. Неодноразово передавав чоловік смачних дарунків і нашим захисникам на передову, щоб поласували, відчули аромат садів, полів рідних, сил та здоров'я набиралися.

**Олег БАБІЙ**

*Джулинська громада*

**ПОПРИ** війну наша держава стабільно зберігає лідируючі позиції в експорті меду. Так, за 2022 рік було експортовано сонячного продукту 48 тисяч тонн, у 2020 році було рекордних 80 тис. тонн.

Низька вартість меду на національному рівні зумовлена значною конкуренцією. Адже в селах кожна п'ята родина має по кілька вуликів, тому на зиму і власні запаси є, і на базар є що виставити.

Попри сприятливі кліматичні умови для бджільництва проблемною досі залишається якість меду. Це пов'язано як із застосуванням дешевих лікувальних препаратів, так і з бездумним внесенням пестицидів та отрутохімікатів. На неодноразові звернення пасічників врешті була розроблена і затверджена Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 19 лютого 2021 року за № 338 Інструкція з профілактики та встановлення факту отруєння бджіл засобами захисту рослин. Досить якісний нормативний документ мав змінити ситуацію на краще, але, як виявилось, не так склалось, як гадалиось.

У лютому нинішнього року відповідно до листа Департаменту агропромислового розвитку Вінницької обласної військової адміністрації за № 115 від 08.02.2023 року територіальним громадам надано доручення із забезпечення проведення нарад та інформаційних кампаній щодо застосування вищезгаданої Інструкції та оновлення складу Комісії із встановлення фактів отруєння бджіл.

Аналогічні заходи відбуваються по території всієї країни. На зустрі-

# Ложка дьогтю в бочці меду, або Чому аграрії не шанують бджіл

чах зав'язується жвава дискусія, однак аграрії їх просто ігнорують і не приходять.

Зокрема, на черговій подібній зустрічі у Якушинецькій громаді начальник відділу захисту рослин, фітосанітарної діагностики та прогнозування фітосанітарної безпеки Вінницького районного управління Головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області Сергій Франков не зміг надати статистичних даних щодо зафіксованих на Вінниччині випадків масової потрапи бджіл через брак повноважень Комісії проведення забору зразків ґрунту і рослин при відсутності власника чи користувача такої ділянки, де застосовувалися пестициди, які, ймовірно, і стали причиною масової потрапи бджіл.

Саме таким чином у Немирівській громаді місцевий аграрій «умив руки», тобто не поніс ніякої відповідальності, а шкоди наробив пасіці на 500 сімей бджіл. Та й агрономи на скарги з потрапи бджіл не спішають реагувати, чекають із неба дощу, який «все добре позмиває...»

Також у Держпродспоживслужбі немає переліку лабораторій, куди потрібно доставити за 12 годин зразки для проведення аналізів. Отож маємо традиційне: пасічники бідкаються, а влада, яка теж мед полюбить, розводиться руками... Обурені і обдурені бджолярі



об'єднуються в кооперативи, спілки для захисту власних інтересів, але пробити аграрне лобі у Верховній Раді - поки що марна справа. Наприклад, проєкт Закону «Про розвиток галузі бджільництва, охорону, захист та збереження бджіл» №5274-1 від 26.03.2021 досі навіть не пройшов першого читання.

Тож з проханням сприяння у вирішенні цих проблем місцеві пасічники звернулися до української вченої у галузі екології, кандидата біологічних наук, виконуючої обов'язки декана біологічного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса у Вінниці, народного депутата Юлії

Обчинникової. Вона обізнана з даною проблематикою і вважає, що питання можна вирішити в світлі євроінтеграційних процесів. Адже європейці бережно ставляться до природи, не дозволяють бездумно і безконтрольно обробляти культури, допускаючи потрапи всього живого навколо. Чи залишиться дане звернення черговим дзвоном в нікуди, покаже час...

Між тим, хочеться нагадати основні правила застосування пестицидів навесні:

1. Обробку проводити у безвітряну погоду після 18 години.
2. Обираючи препарат, слід звернути увагу на застереження щодо

безпеки впливу на бджіл, тобто на його токсичність.

3. За наявності значної площі обробітку (більше «сотки» кущів чи 15 дерев) повідомити сусідів-пасічника, а промислові аграрії зобов'язані в триденний термін до планового обробітку поставити до відома місцевої ради, яка в свою чергу веде реєстр пасік і також зобов'язана поінформувати пасічника, чия пасіка розташована ближче 5 кілометрів до ділянки, де заплановані згадувані агротехнічні заходи.

До речі, якщо у вас не зареєстрована пасіка, то про будь-яке відшкодування можете забути. Хоча зробіть це досить просто, звернувшись до Держпродспоживслужби.

А тим часом на завтра заплановано онлайн-семинар за участі Міністерства аграрної політики та продовольства України, Всеукраїнської асоціації громад та Всеукраїнського Конгресу Фермерів на тему «Заходи профілактики отруєння бджіл. Алгоритм дій при отруєнні бджіл засобами захисту рослин», де в черговий раз обговорюватимуть порушені питання.

Тема більш ніж актуальна, адже «якщо бджоли зникнуть — людству залишаться існувати 4 роки», - цю фразу приписують вченому Альберту Ейнштейну. Адже, порушуючи природний баланс, всі наукові намагання у створенні штучного меду, бджіл-дронів чи самозапильних культур рослин - будуть мати незворотні негативні наслідки у майбутньому.

**Юрій КРАКІВСЬКИЙ,**  
депутат Якушинецької громади, бджоляр

НЕ ВИСТАЧАЄ СТАЖУ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ? ПФУ

Є МОЖЛИВІСТЬ ДОКУПИТИ СТАЖ ДЛЯ НАБУТТЯ ПРАВА НА ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ. ДЛЯ ЦЬОГО ПОТРІБНО САМОСТІЙНО СПЛАТИТИ ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК.

ЗВЕРНІТЬСЯ ДО БУДЬ-ЯКОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ОРГАНУ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ ТА ПОДАЙТЕ ТАКІ ДОКУМЕНТИ:

- ЗАЯВА;
- КОПІЯ ТРУДОВОЇ КНИЖКИ (ЗА НАЯВНОСТІ);
- ВИПІСКА ІЗ СИСТЕМИ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ОБЛІКУ (ОК-5);
- КОПІЮ ДОКУМЕНТУ, ЯКИЙ ПОСВІДЧУЄ ОСОБУ;

СУМА СПЛАТИ ЄСВ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВИДУ ДОГОВОРУ:

■ ДОГОВІР ПРО ЩОМІСЯЧНУ СПЛАТУ ЄСВ. ТАКИЙ ДОГОВІР УКЛАДАЄТЬСЯ НЕ МЕНШ ЯК НА РІК ТА ПЕРЕДБАЧАЄ СПЛАТУ ЄСВ НЕ МЕНШОГО ЗА МІНІМАЛЬНИЙ СТРАХОВИЙ ВНЕСОК, ЯКИЙ НАРАЗІ СТАНОВИТЬ 1474 ГРН.

■ ДОГОВІР ПРО ОДНОРАЗОВУ СПЛАТУ ЄСВ ЗА МИНУЛИЙ ПЕРІОД. УКЛАСТИ ЙОГО МОЖНА ЗА ПЕРІОД ПОЧИНАЮЧИ З 1 СІЧНЯ 2004 РОКУ, ПРИ ЦЬОМУ СУМА ЄСВ, ЯКУ ДОВЕДЕТЬСЯ СПЛАТИТИ, БУДЕ ВДВІЧІ БІЛЬШОЮ, НІЖ У ПЕРШОМУ ВАРІАНТІ. СПЛАТИТИ СУМУ ЗА ВЕСЬ ПЕРІОД ПОТРІБНО ПРОТЯГОМ 10 ДНІВ З МОМЕНТУ ПІДПИСАННЯ ДОГОВОРУ



# Не вистачає стажу для призначення пенсії? Вихід є!

Якщо не вистачає стажу для призначення пенсії, його можна «докупити». Для цього потрібно самостійно сплатити єдиний соціальний внесок.

Щоб «купити» стаж, якого не вистачає, необхідно укласти договір про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, звернувшись до будь-якого територіального органу Державної податкової служби та подати:

- заяву;
- копію трудової книжки (за наявності);
- виписку із системи персоналізованого обліку (ОК-5);
- копію паспорта.

Сума сплати ЄСВ залежить від виду обраного договору:

1. Договір про щомісячну сплату ЄСВ. Такий договір укладається не менш як на рік та передбачає сплату ЄСВ у розмірі не меншому за мінімальний страховий

внесок. Наразі він становить 1474 грн.

2. Договір про одноразову сплату ЄСВ за минулий період. Його можна укласти за період з 1 січня 2004 року. При цьому сума сплати буде вдвічі більшою, ніж у першому варіанті. Це передбачено статтею 10 Закону України від 08.07.2010 № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Сплатити суму за весь період потрібно протягом 10 днів з моменту підписання договору.

Важливо, дані періоди буде зараховано до страхового стажу лише у разі подання звітності до органів Державної податкової служби за встановленою формою.

Нагадуємо, що для того, щоб у 2023 році стати пенсіонером у 60 років, необхідно мати не менше 30 років страхового стажу.

# Який стаж необхідно мати для виходу на пенсію у 2023 році?

## ВИХІД НА ПЕНСІЮ У 2023 РОЦІ:

### — НЕОБХІДНИЙ СТРАХОВИЙ СТАЖ

60 РОКІВ	30 РОКІВ СТАЖУ
63 РОКИ	20-29 РОКІВ СТАЖУ
65 РОКІВ	15-19 РОКІВ СТАЖУ



У 2023 році зростає тривалість страхового стажу, необхідного для виходу на пенсію за віком.

Тобто, з 1 січня 2023 року для того, щоб вийти на пенсію в 60 років, громадяни повинні мати в своєму активі як мінімум 30 років страхового стажу.

Ті, у кого після досягнення 60 років немає достатнього страхового стажу, матимуть право на пенсію в 63 роки за наявності стажу не менше 20 років.

При накопиченому страховому стажі від 15 до 20 років пенсійні виплати призначать в 65 років.

Якщо ж у людини менше 15 років стажу, у віці 65 років вона буде

мати право на отримання державної соціальної допомоги замість пенсійних виплат.

Тривалість страхового стажу, що дає право на вихід на пенсію в 60 років, з кожним роком зростає. Цей процес триватиме до 2028 року. Так, щоб вийти на пенсію в 60 років у 2028 році, потрібно буде мати не менше 35 років стажу.

Звернутись за призначенням пенсії можна як особисто — до будь-якого сервісного центру Пенсійного фонду незалежно від місця проживання, так і дистанційно, скориставшись порталом електронних послуг ПФУ.

# Грошова допомога за заслуги перед Україною: деталі

1 січня 2023 року набув чинності Закон України від 27.07.2022 № 2454-IX «Про щомісячну грошову виплату деяким категоріям громадян». Цим законом встановлено щомісячну грошову виплату особам, які брали участь у захисті України та, починаючи з 2014 року, мають особливі заслуги перед Батьківщиною.

Так, право на допомогу у наступних розмірах мають українці, які з 2014 року отримали нагороди:

- звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» - в розмірі трьох мінімальних заробітних плат, встановлених на 1 січня календарного року;
- орден Богдана Хмельницького трьох ступенів - в розмірі двох мінімальних заробітних плат;
- орден «За мужність» трьох ступенів - в розмірі мінімальної заробітної плати;
- орден княгині Ольги трьох ступенів - в розмірі мінімальної заробітної плати.

Окрім того, встановлено щомісячну виплату грошової допомоги в розмірі однієї (у розрахунку на місяць на сім'ю) мінімальної зарплати членам сімей загиблих (померлих) громадян з числа вищезазначених осіб.

Варто зазначити, що громадянам, які мають право на отримання щомісячної грошової виплати, передбаченої цим Законом, та пенсії відповідно до Закону «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» чи на підвищення до пенсії або щомісячного довічного грошового утримання та державної соціальної допомоги, відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального

## ГРОШОВА ДОПОМОГА ЗА ЗАСЛУГИ ПЕРЕД УКРАЇНОЮ

ПРАВО НА ДОПОМОГУ У НАСТУПНИХ РОЗМІРАХ МАЮТЬ ГРОМАДЯНИ, ЯКІ БРАЛИ УЧАСТЬ У ЗАХИСТІ УКРАЇНИ ТА З 2014 РОКУ ОТРИМАЛИ ТАКІ НАГОРОДИ:

Звання ГЕРОЙ УКРАЇНИ з врученням ОРДЕНУ «ЗОЛОТА ЗІРКА»	20 100 ГРН
ОРДЕН БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ТРЬОХ СТУПЕНІВ	13 400 ГРН
ОРДЕН «ЗА МУЖНІСТЬ» ТРЬОХ СТУПЕНІВ	6 700 ГРН
ОРДЕН КНЯГИНИ ОЛЬГИ ТРЬОХ СТУПЕНІВ	6 700 ГРН
ОКРІМ ТОГО, ВСТАНОВЛЕНО ЩОМІСЯЧНУ ВИПЛАТУ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ ЧЛЕНАМ СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ ГРОМАДЯН З ЧИСЛА ВИЩЕЗАНАЧЕНИХ ОСІБ	6 700 ГРН



захисту», виплата здійснюється за однією з підстав за вибором отримувача.

А щодо механізму призначення та виплати щомісячної грошової допомоги особам, які брали участь у захисті України та з 2014 року мають особливі заслуги перед Батьківщиною, то урядовою постановою від 20 січня 2023 року № 79 визначено механізм реалізації Закону України від 27 липня 2022 року № 2454-IX «Про щомісячну грошову виплату деяким категоріям громадян», яким встановлено щомісячну грошову виплату особам, які брали участь у захисті України та, починаючи з 2014 року, мають особливі заслуги перед Батьківщиною.

Відповідно до постанови: - щомісячна грошова виплата призначається незалежно від того, чи перебуває заявник на обліку в органах Пенсійного фонду України як одержувач пенсії або щомісячного довічного грошового

утримання; - щомісячна грошова виплата призначається та виплачується з дня звернення за її призначенням;

- особам, які отримали відповідні нагороди до 01.01.2023 та звернуться за призначенням щомісячної грошової виплати до 01.07.2023, така виплата встановлюється з 01.01.2023;

- особам, в матеріалах пенсійних справ яких наявні документи, що визначають право на виплату щомісячної грошової виплати, проводиться перерахунок без звернення, автоматично, з 01.01.2023;

- заяву про призначення грошової допомоги можна подати як в паперовій формі безпосередньо до сервісного центру Пенсійного фонду України, так і в електронній формі - через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України із використанням електронного цифрового підпису.

# Доплати непрацюючим пенсіонерам

Діючим законодавством непрацюючим пенсіонерам передбачені декілька доплат до пенсій.

Так, постановою КМУ від 16.02.2022 № 118 передбачено, що мінімальна пенсійна виплата для непрацюючих пенсіонерів становить 2100 грн.

Також відповідно до постанови КМУ від 15.09.2021 № 963 у непрацюючих пенсіонерів віком до 70 років, пенсію яким призначено відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та які мають страховий стаж: чоловіки — не менше 35 років, жінки — не менше 30, розмір мінімальної пенсійної виплати не може бути менше 2500 грн.

## МІНІМАЛЬНІ РОЗМІРИ ПЕНСІЙНОЇ ВИПЛАТИ ПЕНСІОНЕРАМ ВІКОМ ДО 70 РОКІВ

СТАЖ	МІНІМАЛЬНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЙНОЇ ВИПЛАТИ, ГРН	
	ПРАЦЮЄ	НЕ ПРАЦЮЄ
30/35 РОКІВ ЖІНКИ/ЧОЛОВІКИ	2093	2500
ДО 30/35 РОКІВ ЖІНКИ/ЧОЛОВІКИ	2093	2100-2500 ПРОПОРЦІЙНО НАЯВНОМУ СТАЖУ

! З МЕТОЮ УНИКНЕННЯ ПЕРЕПЛАТ ПЕНСІЙ, ПЕНСІОНЕРАМ НЕОБХІДНО ТЕРМІНОВО ПОВІДОМЛЯТИ ПРО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ОРГАНИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

## ПРИКЛАД:

ЧОЛОВІК ОТРИМУЄ ПЕНСІЮ ЗА ВІКОМ З 2019 РОКУ. СТАЖ РОБОТИ 33 РОКИ 7 МІСЯЦІВ. СТАНОМ НА 1 ГРУДНЯ 2022 РОКУ БУВ НЕПРАЦЮЮЧИМ ПЕНСІОНЕРОМ. ПРАЦЕВЛАШТУВАВСЯ 10 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

	РОЗРАХУНОК СТАНОМ НА 01.12.2022, ГРН	РОЗРАХУНОК З 10.12.2022, ГРН
ОСНОВНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЇ ЗА СТАЖ ІЗ ЗАРПЛАТИ	1215,40	1215,40
ДОПЛАТА ДО ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМ	877,60	877,60
ЗАГАЛЬНА СУМА ПЕНСІЇ	2093	2093
ДОПЛАТА ОСОБАМ, ЯКИМ НЕ ВИПОВНИЛОСЯ 70 РОКІВ, ПРОПОРЦІЙНО ДО НАЯВНОГО СТАЖУ (ПОСТАНОВА 963)	305,81	-
ВСЬОГО	2398,81	2093

В ДАНОМУ ВИПАДКУ, ПІСЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ З РОБОТИ РОЗМІР ПЕНСІЇ БУДЕ ПЕРЕРАХОВАНО



Якщо розмір пенсійної виплати з урахуванням надбавок, підвищень, інших доплат до пенсії, встановлених законодавством (крім пенсій за особливі заслуги перед Україною), не досягає 2500 грн, встановлюється доплата до пенсії в сумі, що не вистачає до зазначеного розміру. Тим, хто має меншу тривалість страхового стажу, доплата встановлюється до розміру, пропорційного наявному стажу. Ця доплата враховується при проведенні подальших перерахунків.

Працюючим особам, які отримують «страхову» пенсію, така доплата встановлюється з дати звільнення з роботи.

## «...Не зраджу в бою Батьківщину»

(вірші зі збірки «Стоїть іще Київ»)

Анатолій Подолян – мій колега. У недалекому минулому в місті Бар працювали власкоти трьох обласних газет: «Вінниччина» – Віктор Зеленюк, «Подоляні» – Анатолій Подолян і «Панорами» – Анатолій Тетячук. Але не підвальні нам події змінили звичний уклад життя – на плаву залишилася тільки «Вінниччина».

За порадою Михайла Каменюка, журналіст з дипломом Київського національного університету імені Тараса Шевченка Анатолій Подолян став заробляти на прожиття професійною літературною діяльністю. Він автор книг: «Честь мундира» (2003), «Замахи на суддю» (2019), збірок поезій «Холодний онлайн» (2021), «Полум'я серця» (2021); книг в електронному форматі, виданих літературною платформою «Букнет»: «Спровокувати підозрюваного», «Родичів у бізнесі немає», «Трясовина», збірок поезій «Стоїть іще Київ», «Пророцтво», «Кава в ліжку» тощо.

Анатолій Подолян – лауреат обласної премії «Золоте перо» та ім. Олега Черногуза. Член Спільноти слов'янських письменників України. Він пише багато, гарно, чесно, по совісті і з великим патріотичним натхненням. Свідченням цьому є представлені нижче поезії на болючу тему сьогодення – війна росії проти України.



Анатолій Подолян

Віктор ЗЕЛЕНЮК, м. Бар

\*\*\*  
Раптом бомба зловісно завле –  
Вибухає ганьбою століть.  
Та, на щастя, стоїть іще Київ  
І так само ще Харків стоїть.

Смертоносна поцілить ракета,  
Що й не встигнеш сказати –  
протіть!  
Лиш полегшено мовить  
планета –  
Україна, на щастя, стоїть.

Цілу вічність вбирає хвилина.  
Закипає відвага на зліт!  
І на світ заголосить дитина,  
Як на глузд наворачтає цей світ.  
27.02.2022р.

\*\*\*  
Одягнуся в броньовані лати.  
З-під шолома – піт, наче роса.  
Не навчився в житті убивати,  
А тепер цього вчуть ремесла.

Все виконую, наче закони.

І проходять всі цикли на лад.  
Заважає без звички  
ще бронник  
І віддасть ще із боєм приклад.

Всі мішені рухливі, як ворог,  
Що на землю нахабно проліз.  
Я спокійний – сухий в мене  
порох  
І на мушці прицільний проріз.  
27.02.2022р.

### ПРОЩАННЯ

Я пригорнуся ніжно з тобою,  
Уберу тебе в пам'ять свою.  
Чи живий я повернуся з бою?  
Чи загину в смертельнім бою?

Це дізнаєшся, мабуть,  
ти скоро.  
Якщо кану в глибокій імлі,  
Тільки знай, що зі мною і ворог  
Теж загинув на нашій землі.

Певна будь і в трагічну

хвилину –  
Легше стане напевне в журбі –  
Так не зраджу в бою  
Батьківщину,  
Як ні з ким я не зрадив тобі.  
28.02.2022р.

### МЕСНИК

Він засів з автоматом. Зірнучі  
Не підказують кращих ідей.  
І загадав, як монгольські  
ординці  
Убивали жінок та дітей.

Повторилась історія давня,  
Аж слезу він із ока зронив.  
З літаків убивають в лікарнях  
І руйнують будинки вони.

Ось і ворог! Ще раз для порядку  
Пригадає воєнний закон –  
Начувайся, ординський  
нащадку,  
Він не візьме тебе у полон.  
28.02.2022р.

\*\*\*  
На спортивних трибунах  
Китаю  
Під овацій нестримний політ  
Путін марив, що так привітає  
І його ним підкорений світ.

Тоді зникне геть слово  
«Свобода»,  
Як і все, що у сутності Бог.  
Його зватимуть тільки  
«Володар»,  
Можже, генієм це перемог.

Коли перші з'явилися руїни,  
Все не так, як гадалось,  
пішло:  
Окупантів громить Україна,  
А для світу він тільки ху\*ло.  
22.03.2022р.

\*\*\*  
Наготуєм домашні наїдки.  
Куди братися щам чи бістро!  
Роботяці допоможуть сусідки  
Голубців наробити з відро.

Ще із м'ясом котлет для  
гарантій,  
Пиріжками доповним об'єм.  
На голоднім пайку окупантів  
Українським ще салом поб'єм.

Язики чай проковтують сноби,  
Нехай лижуть повітря й росу.  
А на Пасху ми в наші окопи  
Ще домашню спечем ковбасу.  
25.02.2022р.

### БІЖЕНЦІ

Зір весняна приваблює врода,  
Десь за стовбур сховалась  
весна.

У цей парк я давно  
не приходив,  
Ще з тих пір, як почалась війна.

Сумували берізку без мене,  
Бо ж сюди навіть зрідка  
не йдуть?  
Хоча нині дошкульні сирени  
Сумувати ніде не дадуть.

Враз донеслась російська  
говірка.  
Слух навпроти мій погляд

повів.  
Молода між дерев ішла жінка,  
Жмут у чорнім волоссі сивів.

Біля неї дітей іще двійко.  
Притулюлось до парку селю.  
Біль ятрянся у погляді жінки,  
Що й мене в саме серце

вколов.  
По сусідству чиясь була хата.  
Від дерев відділив її рів.  
Як ведеться весною, багаття  
На городі хазяїнь розвів.

І бадилля весело горіти,  
Клуби диму стовпами стоять.  
Закричали, забідкались діти:  
«Мама, мама, здесь тоже  
бомбят!»

І стривожилась тиша,  
як з виру.  
Ще за мить знов спокійна вона.  
Хоч родина втекла  
ця до миру,  
Але й тут здоганяє війна.  
29.03.2022р.

## «Батьку, пробач»

«Едем» – це такий райський курорт на околиці невеличкого провінційного міста, де не чути гудків фабрик і заводів, не чути гулу транспорту, а лише шепіт вітру у кронах дерев і щебет пташиного царства.

«Едем» - це одне із дітищ Міністерства соціального захисту, елітний санаторій для вчорашніх чиновників, людей, які звикли жити на широку ногу і вирішувати долі простих пересічних громадян. Сьогодні вони всі зібрався в цьому райському куточку, де гарно харчуються, мають європейське медичне забезпечення. Точніше, привезли до райського санаторію цих заслужених пенсіонерів їхні «вдячні» нащадки. Рай існує і на землі, але не для всіх.

«Елітні» дідуся й бабусі весь час відпочивають, гуляють алеями парку, грають в ігри, слухають музику, вечорами танцюють, навіть одружуються. Інколи діти та онуки їх провідують або забирають на кілька днів додому. Традицією стало, що на Великдень пуста і смутко огортали корпуси санаторію. Абсолютно всіх мешканців забирали на свято.

Михайло Іванович, в минулому керівник середньої ланки, довго тупцював на коридорі, а потім несміливо звернувся до покоївки:

- Галочко, вибачте, що заважаю вам працювати. Але в мене зламався телефон, а треба терміново зателефонувати синові. Я всі витрати відшкодную.



- Вам телефон потрібен? Будь ласка, телефонуйте. О, вашим апаратом можна горіхи колоти. Такі вже не ремонтують, - покоївка з радістю простягла чоловікові свого айфона.

Дідусь підійшов до вікна, де було більше світла, і набрав по пам'яті номер.

- Доброго дня, Сергійку. Не впізнав? Чому з чужого номера? Зламався мобільний. Сергійку, тут всіх моїх колег діти на пасхальні дні забирають, то я хотів би, щоб ти прийхав за мною. Всього на пару днів. Хочу відчути смак сімейного свята, аромат паски і свіжих крашанок. За онучкою Іруською скучаю. Де-де? В Іспанії? Не приїде? Добре. Потім завезеш мене на могилку до мами. Я вже

пару років не був на кладовищі. Снизлася мені Наталочка якось. Посиджу біля могилки трішки та й повернуся сюди, у цю райську обитель. Ти прибираєш на могилці? А, двірнику платиш? То тебе в п'ятницю чекає? В суботу? Добре-добре. Я буду готовий. Все. Чекатиму. І я тебе люблю. До зустрічі.

Покоївка стояла поряд, слухала розмову і посміхалася. Чомусь їй було радісно за цього сивого худорлявого дідуся.

- Бачте, Михайле Івановичу, і ви поїдете додому, трохи розвістетеся, а потім повернетесь до «Едему». Всі повертаються.

- Так, Галочко. Давно сина не бачив і невістки. Онучка моя в Іспанії навчається, то не приїде на свято.

...Сергій поклав до дорожньої сумки пакет з бутербходами і термос з кавою, коли до кухні зайшла Лариса.

- Я не зрозуміла, а це ти куди зібрався? До коханки чи на риболовлю?

- У санаторій за батьком. Старий просить на Великдень додому. Хай спробує паски свяченої, крашанок. Через день-два відвезу назад. Ну, і могилку мамину треба провідати.

- А ти зі мною радився, що прийняв таке рішення? Ти згоди моєї питав? До нас прийдуть гості. І не які-небудь, а поважні люди. А тут твій батько. Мені буде соромно садовити їх за один стіл. І вони не зрозуміють. Тож ніякого батька на свята. Пізніше привезеш, коли я до доньки в Іспанію полечу.

- Ну, Лорочко, я ж обіцяв батькові!

- Серж, я все сказала. Або старий, або я. Забирай його і живіть удвох. Ноги моєї тут більше не буде.

Давно такої тиші не було в «Едемі», виїхали всі мешканці, персонал теж отримав відпустку. Лише підтягнуті охоронці тихенько перемовлялися по раціях, обходячи приміщення та двір пансіонату.

Михайло Іванович, у випрасуваному костюмі та при краватці, сидів на терасі та вдивлявся на дорогу. Охоронець з готельного корпусу присів на лавку навпроти і запалив цигарку:

- А вас чому не забрали? Забули? Чи не маєте рідні?

- Чому забули? Син обіцяв приїхати, чекаю його. Можливо, на роботі проблеми чи «пробки» на дорозі. Можливо, автомобіль зла-

мався. Незабаром приїде, і я теж на кілька днів покину наш «Едем», - бадьоро відповів Михайло Іванович.

- Угу, приїде він у цю пору, - чомусь із недоволю промовив охоронець і покинув старого на самоті.

Із-за хмар виглянув місяць, окинув оком Божий світ, зупинив погляд на зсутуленій постаті старого чоловіка у вікні. По його щоках двома срібними струмочками текли слези.

...Сергій взяв відпустку на тиждень і спланував кожен день. Забирає батька, їдуть на кладовище, потім до найближчої шашличної, а потім у село. Можливо, ще залишився живим хтось із рідні. Батькові така пропозиція повинна сподобатися. Залетів на другий поверх, двері до батькової кімнати відчинені, а його немає. І речей немає. Угледів у коридорі немолоду прибиральницю:

- Вибачте, а не підкажете, куди пішов Михайло Іванович?

- А ти ким йому будеш?

- Син.

- Нема вже Михайла Івановича. Помер годину тому. Він тебе так чекав... Отам біля вікна сидів на стільчиків і чекав. Так і помер, бідлашний. Нікого з рідних ще не встигли повідомити...

- Як помер? Він же не скаржився ніколи!..

- Не скаржився, а серце не витримало.

Світ відразу померк для Сергія, став чорно-білим, і він, щоб не впасти, притулювся до холодної стіни: - Батьку, пробач!

Олег БАБІЙ

Джулинська громада

# За кермом пані все частіше п'яні

23 лютого на вулиці Гоголя у Вінниці патрульні звернули увагу на авто Audi A3, що рухалось з порушеннями правил дорожнього руху. Коли його зупинили, то помітили, що 32-річна водійка у підозрілому стані. Драгер показав у її організмі 1,78 проміле алкоголю, що у 9 разів перевищувало допустиму норму. Правоохоронці склали протокол і вивезли відповідну постанову.

А за кілька днів після того, ще зранку, 22-річна водійка нібито керувала автомобілем Mercedes-Benz — й одразу на вулиці Академіка Янгеля в зачинені ворота одного з підприємств «бебці!». Після того кинулась навтьоки. Розшукали її правоохоронці згодом на вулиці

Гладкова. Знаєте, скільки драгер показав? Аж 2,47 проміле! Щось вона там намагалась пояснювати, але про що в такому разі можна розбалакувати, коли довелося скласти аж чотири протоколи за грубі порушення: керувала у стані сп'яніння; порушила ПДР, що призвело до ДТП; залишила місце ДТП; не мала при собі посвідчення водія.

Поки що в обох випадках обійшлося без людських жертв. Але за такої кількості вхоплених проміле до цього вже недалеко. Невже комусь хочеться вслід за горезвісною харків'янкою Зайцевою, яка відправила на той світ більше пів десятка ні в чому не винних людей і стільки ж скалічила?

Микола КАВУН



# «Проколи» патрульного і «липа» лікарки не роблять заступника прокурора тверезішим

Неабиякий резонанс на Вінниччині мало затримання патрульними поліції наприкінці жовтня минулого року заступника прокурора області Олександра С. з 1,19 проміле алкоголю в організмі. Вінницький міський суд вирішив оштрафувати його на 17 тисяч гривень і позбавити права водіння авто на один рік.

Рішення порушник оскаржив в апеляційному суді. Тим паче зачіпки знайшлися: патрульний не пояснив причину зупинки, не зачитав його прав... Нерідко саме такі «проколи» дозволяли нетверезим начальникам та ще й у погонах з великими зірками унікати належного покарання. Із січня розглядалася ця справа у Вінницькому апеляційному суді, але судді один за одним заявляли самовідвід, що й породило клопотання перед Верховним Судом про визначення апеляційного розгляду в іншому місці. Таким чином нею й зайнявся Хмельницький апеляційний суд.

Віддамо належне хмельничанам. Той розгляд не лише підтвердив вину заступника прокурора і залишив у силі прийняте рішення, а й виявив чимало інших цікавих моментів. Наприклад, у той час, коли одна жмеринська лікарка «засвідчувала тверезість» пана С., він перебував далеко не в Жмеринці. Схоже, ця



«довідка» діяла потужно. Працюючи у Первомайській окружній прокуратурі Миколаївської області, син головліка Жмеринської ЦРЛ якось загадково опинився у Жмеринській окружній прокуратурі.

Прийняте рішення мало позитивний суспільний резонанс: невсе справді минають часи, коли нерядові особи за кермом безбожно «квасили», а потім ще й скоювали ДТП, уникаючи за них відповідальності?

## ОГОЛОШЕННЯ

**17 березня 2023 року о 10 год. 00 хв. в приміщенні Вінницької обласної спілки споживчих товариств, за адресою: м.Вінниця, вул. Визволення, 8, відбудеться аукціон з продажу такого майна:**

- 66/1000 частини комплексу будівель та споруд, нежитлових приміщень барано-булочного цеху, загальною площею 440,05 кв.м, за адресою: Вінницька обл., Гайсинський р-н, м. Гайсин, вул. Станційна, буд. 8. Будівля належить КОМБІНАТУ КООПЕРАТИВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ГАЙСИНСЬКОГО РАЙСТ. Стартова ціна продажу 360360,00 грн без ПДВ. Крок

аукціонних торгів 1% від стартової ціни.

Гарантійний внесок 10% від стартової ціни, перераховується на р/р UA60305299000026009046104179, АТ КБ «ПРИВАТБАНК» Комбінат кооперативної промисловості, код ЄДРПОУ 01729134.

Реєстраційний внесок в розмірі 170,00 грн перераховується на р/р UA703020760000026001300310411 в АТ «Ощадбанк», код ЄДРПОУ 01740911, Вінницька облспоживспілка.

Останній день реєстрації учасників аукціону 14.03.2023 року.

За довідками звертатись за тел.(0432) 67-08-11.

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПТИЦЯ ПОДІЛЛЯ» (ТОВ «ПТИЦЯ ПОДІЛЛЯ»), код ЄДРПОУ 43877846, юридична адреса:** Вінницька область, Хмельницький район, село Махнівка, вул. Київська, 2-В; фактична адреса проммайданчика: Вінницька область, Хмельницький район, село Махнівка, вул. Київська, 2-В; тел.:+380688351341, e-mail: ptytsia.podillia@gmail.com. **Мета — отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин для існуючого об'єкта.** Діяльність не підлягає розробці ОВД. Основний вид діяльності підприємства — Код КВЕД 46.32 Оптова торгівля м'ясом і м'ясними продуктами. Термін дії дозволу — 10 років. Основними джерелами викиду є вентиляційне обладнання виробничого приміщення, котел для обігріву приміщень та холодильне обладнання.

Від джерел викиду в атмосферне повітря надходять такі основні забруднюючі речовини: речовини у вигляді твердих суспендованих частинок — 12,1986 т/рік, оксиди азоту (у перерахунок на діоксид азоту [NO + NO2]) — 0,25 т/рік, оксид вуглецю — 9,52 т/рік, сірки діоксид — 0,071 т/рік, діоксид та інші сполуки сірки — 0,61518 т/рік, сірководень — 0,71 т/рік, диметиламін — 1,42 т/рік, НМЛОС — 0,875 т/рік, фреон — 0,007 т/рік, пароподібні та газоподібні сполуки хлору, якщо вони не ввійшли до класу I, у перерахунок на хлористий водень — 0,00108 т/рік, аміак — 5,1572 т/рік, азоту(1) оксид (N2O) — 0,0094 т/рік, метан — 12,135 т/рік, діоксид вуглецю — 243,8 т/рік. Загальний викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря становить 42,96316 (без врахування діоксид вуглецю). Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва — відсутні. Заходи щодо скорочення викидів — відсутні. Відповідає пропозиціям щодо дозволених обсягів викидів законодавству.

Із зауваженнями щодо обсягу викидів забруднюючих речовин звертатись протягом 30 календарних днів у Вінницьку обласну військову адміністрацію, за адресою: 21050, місто Вінниця, вул. Соборна, 70, тел. (0800) 216 433, електронна адреса: oda@vin.gov.ua.

**Департамент архітектури та містобудування Вінницької міської ради повідомляє про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки «Детальний план території, обмеженої вулицею Проектною №16, межею земельної ділянки з кадастровим номером 0510100000:01:059:0091, Проектною вулицею №15 та південною притокою річки Тяжилівка».**

Із заявою можна ознайомитись на офіційному вебсайті Департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради (https://www.vmr.gov.ua/) та вебсайті МКП «ВМЦМіА» (https://vmcmia.vn.ua/).

Зауваження та пропозиції до заяви подавати протягом 15 днів з дня оприлюднення повідомлення на офіційному сайті до Департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради: поштова адреса — 21050, м.Вінниця, вул. Пушкіна, 38, електронна адреса — vmcmia@vmr.gov.ua; контактний телефон — 0432-67-22-76, 0432-65-58-15.

Контактна особа: ПІБ, посада — Самойленко Юрій Сергійович, начальник відділу просторового розвитку Департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради.

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СОЛАР ОЙЛ» (ТОВ «СОЛАР ОЙЛ»), код ЄДРПОУ 41532174, юридична адреса:** 21036, Вінницька обл., Вінницький р-н, місто Вінниця, вул. Праведників світу (Максимовича), будинок 12; тел. +380970908000, e-mail: solarvinoil@gmail.com. **Мета — отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин для існуючого об'єкта.** Підприємство має висновок з оцінки впливу на довкілля №01-15-01/202112249185/1 від 04.10.2022. Основний вид діяльності підприємства — Код КВЕД 46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами (основний). Термін дії дозволу — необмежений. Основними джерелами викиду є резервуари зберігання дизельного палива (2 ємності), ПРК дизельного палива на два рукави, резервуар зберігання бензину (2 ємності), ПРК бензину на два рукави та дизельний генератор.

Фактична адреса промислового майданчика: Вінницька обл., Вінницький р-н, місто Вінниця, вул. Левка Лук'яненка (Ватутіна), будинок 137, має намір отримати дозвіл на викиди в атмосферне повітря. Від джерел викиду в атмосферне повітря надходять такі основні забруднюючі речовини: азоту (1) оксид N2O — 0,00003 т/рік, оксид вуглецю — 0,014 т/рік, оксиди азоту (у перерахунок на діоксид азоту) — 0,0036 т/рік, вуглецю діоксид — 3,13 т/рік, метан — 0,00013 т/рік, речовини у вигляді твердих суспендованих часток — 0,0001 т/рік, НМЛОС - 1,14412 т/рік, сірки діоксид — 0,004 т/рік. Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва — відсутні. Заходи щодо скорочення викидів — відсутні. Відповідає пропозиціям щодо дозволених обсягів викидів законодавству.

Із зауваженнями щодо обсягу викидів забруднюючих речовин звертатись протягом 30 календарних днів у Вінницьку обласну військову адміністрацію, за адресою: 21050, місто Вінниця, вул. Соборна, 70, тел. (0800) 216 433, електронна адреса: oda@vin.gov.ua.

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СОЛАР ОЙЛ» (ТОВ «СОЛАР ОЙЛ»), код ЄДРПОУ 41532174, юридична адреса:** 21036, Вінницька обл., Вінницький р-н, місто Вінниця, вул. Праведників світу (Максимовича), будинок 12; тел. +380970908000, e-mail: solarvinoil@gmail.com. **Мета — отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин для існуючого об'єкта.** Підприємство має висновок з оцінки впливу на довкілля №01-15-01/202112249186/1 від 27.09.2022. Основний вид діяльності підприємства — Код КВЕД 46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами (основний). Термін дії дозволу — необмежений. Основними джерелами викиду є резервуари зберігання дизельного палива (3 ємності), три паливороздавальні рукави дизельного палива, резервуар зберігання бензину А-92, резервуар зберігання бензину А-95, ПРК бензину на два рукави та дизельний генератор.

Фактична адреса промислового майданчика: Вінницька обл., Вінницький р-н, місто Вінниця, вул. Праведників світу (Максимовича), будинок 12, має намір отримати дозвіл на викиди в атмосферне повітря. Від джерел викиду в атмосферне повітря надходять такі основні забруднюючі речовини: азоту (1) оксид N2O — 0,00003 т/рік, оксид вуглецю — 0,014 т/рік, оксиди азоту (у перерахунок на діоксид азоту) — 0,0036 т/рік, вуглецю діоксид — 3,13 т/рік, метан — 0,00013 т/рік, речовини у вигляді твердих суспендованих часток — 0,0001 т/рік, НМЛОС - 1,37556 т/рік, сірки діоксид — 0,004 т/рік. Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва — відсутні. Заходи щодо скорочення викидів — відсутні. Відповідає пропозиціям щодо дозволених обсягів викидів законодавству.

Із зауваженнями щодо обсягу викидів забруднюючих речовин звертатись протягом 30 календарних днів у Вінницьку обласну військову адміністрацію, за адресою: 21050, місто Вінниця, вул. Соборна, 70, тел. (0800) 216 433, електронна адреса: oda@vin.gov.ua.

Втрачене «Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї», ДБ 267364, видане Барською районною державною адміністрацією в квітні 2019 р. на ім'я Козака Максима Юрійовича, **вважати недійсним.**

Втрачений військовий квиток, виданий на ім'я Собка Андрія Васильовича п'ятим відділом Вінницького РТЦК та СП, **вважати недійсним.**

**Головний редактор Олег КРИВОНОС, т. (068)-590-46-22**  
Засновник - Трудовий колектив редакції.  
**Видавець -** ТОВ «Редакція газети «Вінниччина». Реєстраційне свідоцтво ВЦ №990-348-ПР, видане Головним територіальним управлінням юстиції у Вінницькій області 16 січня 2018 р.  
**Передплатний індекс 91672**

**ВЛАСНІ КОРЕСПОНДЕНТИ: Віктор ЗЕЛЕНЮК** (Бар, Мур, Курлівці, Жмеринка) - (096) 603-66-78; **Микола КАВУН** (Іллінці, Липовець, Немирів, Оратів) - (096) 398-28-55.  
**Адреса редакції:** 21100, м.Вінниця, Хмельницьке шосе, 7  
**Електронна адреса:** vinnichina-gazeta@ukr.net

**Розрахунковий рахунок:** №UA593204780000026008924431157 у ПАТ АБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478, ЄДРПОУ 02471614.  
**Контактні телефони:** (098)-124-53-92 - «гаряча лінія»; приймальня головного редактора - 66-13-36 (факс); головний редактор - 068-590-46-22; творчий відділ (журналісти) - 66-05-92; рекламно-комерційний, бухгалтерія - (0432) 66-05-25.

➤ Редакція може публікувати в порядку обговорення статті, не поділяючи точки зору автора.  
➤ Автори надрукованих матеріалів відповідають за добір і точність наведених фактів і даних, інших відомостей. За зміст реклами відповідають рекламодавці.  
➤ Передрук без погодження з редакцією «Вінниччини» не дозволяється.  
➤ \*\*\* Позначаються матеріали, які друкуються на правах реклами.

Номер виготовлений у КЦ редакції газети «Вінниччина». Віддрукований у друкарні ТОВ «Діва-К», м. Вінниця, вул. Пугачова, 1, e-mail: druk33@ukr.net.  
Тираж - **4066 прим.** Зам. 35703.

# Подільський Версаль у Вищеольчедаєві – через роки у «машині часу»

Я – Скальський Ігор, мій дід і бабуся були вчителями у Станіславчику біля Жмеринки, а по лінії мами я зі старого священницького роду, але до Якова Головацького ми не признаємось, бо москвофіл, а спорідненістю з Богданом Лепким – пишаємся. Живу у Львові. Професія моя – лазерист. Якщо бували на Майданах – ми там весь час зеленими лазерами лозунги писали і фестиваль «Отроків» на Майдані на 1 січня проводили. А може, чули про фестиваль «Отроків» 2022 у Варшаві? Але це інша історія.

А зараз про інтер'єри і скарб садиби цукрового барона Нафтули Когана та як емоції пов'язані з ентропією.

Коли я вперше, в 2022 році, побачив колишній дитячий садок у Вищеольчедаєві, який понад десять років стояв покинутий, то звернув увагу, частина дверей валялася в бур'янах на подвір'ї, інші лежали на підлозі в кімнатах з вирваними на металобрухт завісами. Через це, мабуть, зникли труби і батареї системи опалення, ручки ламп, вимикачі і дверцята грубок, геть усе... Ні одного цілого вікна!

У центральній білій залі, яку через кількість ліпнин називають «тортом», на паркеті був слід від розкладання вогнища. Розповідали, що садок покинули через пожежу, але її слідів не видно. Один кут біля балкона чорний, ліпнина зверху донизу обвалилася, а стіна змережена міткою коренів – з даху проросло двометрове дерево.

У Вищеольчедаєві я познайомився з Іваном Рудницьким, сусідом садиби Когана, чудовою людиною, майстром на всі руки. У нього знайшлася драбина, то вилізли на дах, розчистили ринву, зрубали дерево. Минуло пів години, і проблема була

Але це для обмежених, закритих систем, а ми – відкриті до Сонця, і поки воно світить, можемо порядок наводити.

Посклили всі вікна, серце раділо, думали, вже сніги й дощі не будуть задувати в кімнати, і зовні приміщення змінило вигляд.

Та за пару днів знову посипалось скло у вікнах. А ми їх знову посклили і взялися огорожу відновлювати – підмурували стовпці і прилаштували штахетники. І на диво, перестали бити вікна!

Відеокамери тут не поставиш,

треба підтримувати і розвивати, популяризувати і поширювати та наголошувати їх значення. У більшості пам'яток архітектури в Україні повністю знищені інтер'єри.

Чи не єдиним винятком є садиба цукрозаводчика Когана у Вищеольчедаєві. Це – одна з найцікавіших і найкрасивіших архітектурних пам'яток на Поділлі. Садиба була побудована в кінці XVIII століття та розташовується на лівому березі річки Лядова.

Її інтер'єри складаються з різ-



них за розмірами та функціональними призначеннями кімнат, з яких кожна має свій особливий характер і відрізняється своїм розкішним декором та меблями.

Наприклад, у великому залі, який є найбільшою кімнатою садиби, розміщувалося багато антикварних меблів, дзеркал, картин та інших предметів мистецтва. Стіни оздоблені мальовничими фресками з різноманітними мотивами. У інших кімнатах садиби можна було побачити розкішні меблі, прикрашені різними різьбленими елементами та інкрустаціями.

Цінність інтер'єрів садиби полягає в їх розкішному декорі, досконалому виконанні та високій художній майстерності. Кожен елемент декору має свою власну історію та цінність. Крім того, садиба у Вищеольчедаєві є однією з небагатьох архітектурних пам'яток на території України, яка зберегла свій первісний вигляд та інтер'єри. Це дозволяє відчувати атмосферу минулих часів та ознайомитись з історією та культурою Поділля та України в цілому.



садиба свідчить про високу культуру та мистецтво, яке розвивалося на території України в XIX столітті.

Завдяки збереженню інтер'єрів садиби у Вищеольчедаєві відвідувачі можуть отримати унікальну можливість побачити та відчувати дух минулих часів, а також дізнатись багато цікавого про історію України та Подільського регіону.

Садиба у Вищеольчедаєві відображає певний стиль того часу, а саме – Український архітектурний модерн. Цей стиль, який розквітав у період з 1890-х до 1920-х років, відображає традиційні українські мотиви, а також елементи класицизму, ренесансу та модернізму.

Збереження та розвиток інтер'єрів садиби у Вищеольчедаєві має важливе значення для збереження культурної спадщини України та розвитку туристичної інфраструктури. Відвідування садиби надасть можливість ознайомитись з унікальними зразками української культурної спадщини та побачити, які були стандарти життя людей того періоду. Це може стати важливим фактором у розумінні історії та культури України, а також у приверненні туристів до країни.

Садиба мала понад 20 кімнат, серед яких були гостьові кімнати, бібліотека, їдальня та інші. У кімнатах використовувалися дорогі матеріали, такі як мармур, кристаливі люстри та стінні світильники, дерев'яні обробки та золоті деталі. Стіни були прикрашені картинами та декоративними рельєфами.

Загалом, інтер'єр садиби був дуже розкішним та представляв собою характерні риси епохи, в яку він був збудований.

Збереження пам'яток архітекту-

реальність. Ми повинні діяти, щоб зберегти нашу культуру та історію для наступних поколінь. Я намагаюся донести до людей важливість збереження та охорони нашої культурної спадщини, щоб вони могли зрозуміти, наскільки важливо дбати про те, що належить до нашої історії та культури. Наші пам'ятки архітектури – це наша ідентичність, вона визначає нас, наші корені та наше майбутнє. Якщо ми не збережемо їх, ми втратимо нашу історію та культуру, які відіграють важливу роль у формуванні наших національних цінностей. Тому я продовжую діяти в рамках Українського товариства охорони пам'яток історії та культури «УТОПІК», яке займається збереженням та відновленням нашої культурної спадщини.

Минуло – це те, що визначає нашу ідентичність і допомагає зрозуміти наші корені. Тому важливо зберегти нашу культурну спадщину та передавати її наступним поколінням. Я вірю, що ми можемо зробити це разом, діючи з розумінням та відповідальністю.

Я прагну підвищити свідомість громадськості щодо нашої культурної спадщини та важливості її збереження. Я допомагаю привернути увагу до пам'яток культури та історії через організацію виставок, лекцій та екскурсій. Це допомагає людям побачити і зрозуміти значення нашої спадщини, її важливість та потенціал.

У цій справі дуже важливо співпрацювати з усіма зацікавленими сторонами, включаючи державні та громадські організації, місцеву владу, бізнес-середовище та громадян. Тільки спільними зусиллями ми можемо забезпечити збереження нашої культурної спадщини та розвиток культурного туризму в Україні.

Я дуже пишаюся тим, що можу бути членом Українського товариства охорони пам'яток історії та культури «УТОПІК», яке діє вже понад 50 років і працює на благо нашої культурної спадщини. Я вірю, що залучення більшої кількості людей до цієї проблеми допоможе розв'язати її та зберегти наші пам'ятки культури та історії.

Я називаю садибу Когана у Вищеольчедаєві «Подільським Версалем» і раджу туристам: перед тим, як мандрувати до Франції, заїдьте спочатку у Вищеольчедаєв. У «машині часу» через роки ви побачите тут минуле, яке було свідком далекої історії нашого краю.

Я пишаюся тим, що можу робити свій внесок у збереження та розвиток нашої культурної спадщини. Я надіюся, що моя діяльність надихне інших долучатися до цієї важливої справи.

**Ігор СКАЛЬСЬКИЙ**

м. Львів

**Фото Віктора ЗЕЛЕНЮКА**



вирішена. І знаєте, яке отримуєш задоволення, коли зробив добре діло так просто. Дах хороший, добротний і протікає тільки через це дерево.

У мене в Отрокові, на Хмельниччині, в замку бродив привид – привид комунізму. Скомунізували шифер з даху і вікна, і двері. Щоб все відновити на двох млинах і замку з вежею, складно було точно підрахувати, скільки дерева і скла треба, ось і залишки утворились. Я кажу Івану: «Матеріали в мене є, стоять без діла, може, знаєте доброго століяра, щоб вікна-двері зробити».

Є, каже, також Іван, добрий майстер в Кошаринцях колишнього Барського району. Відправив я машину дощок, і за місяць повернулись вони вже зовсім іншим рівнем ентропії. Це, якщо хто забув – міра безпорядку. Є похмурий фізичний закон – ентропія неухильно наростає, аж до повного хаосу – кінця світу.

у бюджеті за останні 12 років не знайшлося. Знаю, що занесли дані в реєстр пам'яток, приймали рішення на місцевому рівні, люди писали петицію Президенту, але 25 тисяч підписів не зібрали... всього лише пару сотень. Навіть не паспортували. А виготовлення паспорта пам'ятки коштує близько 50 тисяч гривень, мені вдасться це зробити за 35 тисяч гривень.

...Ми ведемо сьогодні війну з імперією зла, щоб захистити нашу історію, нашу самосвідомість від знищення. Війну з силами хаосу і темряви. Ворог зараз наступає з ракетами і гарматами, а раніше отруював нас, сіючи в нас зерна зневіри, патерналізму, безініціативності, зневаги до нашої культури, прищеплював меншовартість і мавив своїм удаваням «велічієм», яке насправді було кривим віддзеркалюванням світової культури. Завдяки цьому багато пам'яток було знищено і втрачено, а ті, що залиши-



Також садиба у Вищеольчедаєві має велику культурну та історичну цінність для України. Вона мала би бути пам'яткою національного значення та одним із символів національної історії та культури. Са-

ри, їх інтер'єрів та меблів минулих епох є важливим не тільки з історичної та культурної точок зору, але й з практичних причин.

Моя мета полягає в тому, щоб зберегти нашу спадщину і втілити мрії у